

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

TIMIȘOARA

I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28—10.

Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

A Panama-csatorna

nemcsak földrajzi fontossága révén közismert, hanem világhírré tett szert ama példátlan botránykapcsolatban is, amikor az első építkezések megszakadtak és a vállalkozó társaság kénytelen volt majdnem két és fél milliárd aranyfrank adóssággal a csődöt kimondani. Példátlan bűnpör volt ez, foglalkoztatta az egész gazdasági világot, de legmagasabbra torlódtak a hullámok a francia képviselőházban, ahol Boulanger hívei azzal vádolták meg egész sereg republikánus képviselőt, hogy rengeteg sápot vettek fel az építő részvénytársaságtól. Miniszterek buktak meg, bankok, hatalmas újságvállalatok omlottak össze. sokan öngyilkosságot követtek el, végre is Carnot elnök leszűntette a további nyomozásokat, mert már az állam tekintélye is kockán forgott. Nagykésön aztán helyreállott a nyugalom, de a nemzetközi szótár új fogalommal gazdagodott, a panama lett a vesztéteséssel kapcsolatos nagycbbszabású család ténykedések szinonimája.

A Panama-csatorna létesítésének gondolta magyar ember agyából pattant ki. Türr István, olasz királyi altábornagy, a magyar emigráció vezéralakja, aki később II. Napoleon unokahugát, Bonaparte Wyse Adél hercegnőt vette feleségül, kezdeményezte ennek az aranylag vékony földszávnak az átvágását. A társulat Lessops Ferdinand elnöke alatt alakult meg, 1881-ben meg is kezdték a munkálatokat, nyolc év múlva azonban bekövetkezett a nagy botrány és így csak hosszabb megszakítás után folytathatták a mű kivételét. Közvetlenül a világháború kitörése előtt készült el végre a Panama-csatorna és 1914 július elsején nyitották meg a kereskedelmi forgalom számára. Napjainkban azonban gazdasági jelentőségénél is fontosabb a csatorna katonai jelentősége, mert a legrövidebb út arra, hogy összekösse az Atlanti Óceánt a Csendes Óceánnal.

A Panama-csatorna ma már tulajdonképpen erődökkel szegélyezett stratégiai vonal, az Egyesült Államok tengeri Maginot-vonalá, amelyet úgy helyeztek, mint minden messziről jövő légi, vagy tengeri támadás ellen meg kell védeni. Az általános katonai kötelezettség bevezetése nyomán most különös gondoskodás történt Amerika tengeri ütőerőinek védelmére vonatkozólag is. Eppen a napokban határozták el, hogy a Panama-csatorna szárazföldi védelmére százszáz főnyi külön hadsereget kell szervezni, amely teljesen független és számban legalább négyeszeresebb, mint a Suez-csatorna védelmére rendelt angol katonai erő. Ezenkívül külön flotta fogja a Panama-csatorna bejáratát védelmezni, ugyan csak nagy szerepe lesz a tengeri aviatikanak és búvárhajóknak is az állandó rendőri és felderítő munkában.

De miért e lázas sietség? Mert éppen ezekben a viharterhes órákban, amikor a most lefolytatott panamai kongresszuson Anglia vereségeinek lehetősége is megvitatásra került, mindjebben előtérbe került az a védelem, hogy az Újvilág sem zhatik tovább a spléndid isolation megnyugtató állapotában. Ugy Európa, mint Ázsia felől következhetnek meglepetések, ezért Amerikának egyaránt kell uralnia úgy az Atlanti, mint a Csendes Óceán. Ebben a vonatkozásban Amerika biztonságának legfőbb fegyvere pedig a Panama-csatorna, mert csak ez teheti lehetővé, hogy háború esetén világgyorsan dolgozzék a tengereken. Már pedig, ha az említett földszorosban, amely emeletes vízrendszerével, zsillipeivel, mesterséges tavaival, minden támadásra igen érzékeny, ha csak a legkisebb baj is történne, úgy azonnal megszakadna minden összműködés, különálló két flottát kellene szervezni, egyet az Atlanti, egy másikat pedig a Csendes Óceán védelmére.

Látható tehát, hogy Amerika számára Panama még sokkal fontosabb, mint az angoloknak Gibraltár és Suez. Számukra e tengerszoros azt jelenti, mint a törököknek a Dardanellák. Amerika katonai előkészületeinek legfontosabb programja tehát ebben a pillanatban a Panama-csatorna még fokozatosabb megerősítése és védelme. A technika mai fejlettsége mellett könnyen lehetséges a háború elmélyülése esetén, hogy Amerika partvidéke is a levegőből és a tenger felől hadszíntér lesz. És akkor csak az le-

het a főbb cél, a Panama-csatorna sérhetlenségét és forgalmát a legtökéletesebben biztosítani. Lehetővé kell tenni, hogy a flotta minden időben átszoportosítható legyen az egyik óceánról a másikra. Ezért helyezi Amerika minden katonai intézkedéseinek központjába semmiféle anyagi áldozattal nem számolva, azt a törekvést, hogy a Panama-csatorna minden légi és tengeri támadással szemben a védelem citadellája legyen. (F.)

Gigurtu miniszterelnök hazaérkezett

Német és olasz lapok nagyjelentőségűnek mondják a mult héten lefolyt tárgyalásokat

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Rómából jelentik: Szombaton este, miután a román államférfiakat Mussolini másfél óra kihallgatáson fogadta, háromnegyed kilenckor Gigurtu miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter résztvett Roul Bossy quirináli román követ által rendezett díszvacsorán. Az innepi vacsorán megjelent Ciano gróf olasz külügyminiszter, Riccardi miniszterelnökségi államtitkár, Amfuso külügyminiszteri kabinefőigazgató és a politikai élet számos előkelő személyisége, valamint a római román követség diplomáciai személyzete. Ejjel fél 1 órakor a román államférfiak Ciano külügyminiszter társaságában a központi pályaudvarra hajtottak, ahol katonazenekar hangjai mellett egy karabienéri díszszázad tisztelegtt. A vonat indulásáig levő néhány pernyi időközben az előkelőségek a pályaudvar olasz és román zászlókkal díszített királyi várótermében

beszélgettek. Ott volt Ciano külügyminiszter, Riccardi államtitkár a Duce képviselőtében, a fasiszta-párt direktóriumának vezetője, a római hadtest parancsnoka, Róma prefektusa, az olasz főváros kormányzója, a külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője, Felleggrino Chigi bucurestii olasz követ, a külügyminisztériumi protokollfőnök, valamint a római román követség személyzete.

Gigurtu miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter kíséretével a román himnusz hangjai között szállt fel a vonatra. A két államférfi búcsúja Ciano gróftól a lehető legzívelyesebb volt. Az ottmaradtok meleg és őszinte rokonszenv tüntetést rendeztek, amelyhez az állomás peronján tartózkodó számos utas is csatlakozott.

A miniszterelnök és a külügyminiszter hazaérkezése

Bucurestiből jelentik: Hétfőn délelőtt 10 óra 15 perckor megérkeztek a bucurestii északi pályaudvarra külföldről jövet Gigurtu Ion miniszterelnök és Manoilescu Mihail külügyminiszter. A pályaudvaron érkezésükkor jelen voltak: Mihail Gheorghe tábornok, szárnysegéd, helyettes miniszterelnök, dr. Leon nemzetgazdasági és pénzügyi miniszter, David Popescu tábornok belügyminiszter, dr. Gomoita egészségügyminiszter, Stan Ghitescu munkaügyminiszter, Niculescu tábornok, hadügyminiszter, Macovei Ion közlekedésügyi miniszter, Caracostea közoktatásügyi miniszter, Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter, dr. I. V. Gruiu igazságügyminiszter, Pais ellentengernagy szárnysegéd, tengerészeti és légügyminiszter, N. Priboianu hadfelszerelési miniszter, dr. Vasile Novceanu az állami javak minisztere, valamint Rodrig Modreanu tábornok, Bucurestii rendőrprefektusa. Ott volt Avacumovici bucurestii jugoszláv követ és a jugoszláv, német és olasz követség személyzete.

GIGURTU MINISZTERELNÖK HIVATALBAN

Bucurestiből hivatalosan jelentik: Gigurtu Ion miniszterelnök és Manoilescu Mihail külügyminiszter hazatéréseivel július 29-ével megszünt Gh. Mihail tábornokszárnysegéd helyettes miniszterelnök delegációja, ami a távollevő miniszterelnök és külügyminiszter helyettesítésére vonatkozott.

„ROMANIA UJ ORIENTÁCIÓJA — A BÉKE KEZESSÉGE“

Valamennyi vasárnap reggeli lap hosszú cikkben foglalkozik a román vendégek látogatásával, a Ciano külügyminiszterrel folytatott szíves megbeszélésekkel, valamint a Duceval folytatott tanácskozással. A két államférfi fényképét minden lap közli és három hasábon keresztül számolnak be a Madama-villában lefolyt díszbédéről, a román követségen adott vacsoráról és a vendégek elutazásáról.

A Voce d'Italia, amely a Giornale d'Italia

vasárnapi kiadása, Gigurtu miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter fényképe mellett az első oldalon „Tájékoztatók” cím alatt közli Virginio Gayda vezércikkét. Az olasz publicista azt írja, hogy a salzburgi és római megbeszélések jó alkalmul szolgáltak arra, hogy a két államférfi előtárhassa a nyílt kérdésekről nemzeti felfogását. A cikk ezután így folytatódik:

— A román, valamint bolgár államférfiak megbeszélésének célja a tájékozódás és a tájékoztatás volt. A dumai és balkáni kérdés, amely felitve van időszűréssel és liktató eseményekkel, egyre inkább tisztázza majd az új európai rend egyik jelentős részét. A római találkozáson az Olaszország és Románia közötti viszony fejlesztéséről és kimélyítéséről tárgyaltak, valamint Románia és a környező államok viszonyának osztályozásáról.

A cikkirő ezután azt bizonyítja, hogy az egyedül építő országok Olaszország és Németország, majd a cikk azzal fejeződik be, hogy

Románia új orientációja a balkáni béke kezessége

és ez a római és salzburgi kettős tárgyalásokon természetes módon nyilvánult meg, abban a két városban, ahol a holnapi Európa ujjaferemtő erői összpontosulnak.

A MESSAGERO A TENGYELYPOLITIKÁHOZ VALÓ ILLESZKEDESRŐL

A Messagero bucarestii tudósítója tollából „Románia a tengely politikájához illeszkedett” címen az Universul és a Romania megjegyzéseit ismerteti a római és salzburgi tárgyalásokról. Ugyancsak a Messagero „Új rend” cím alatt cikket ír, amelynek végzavai így hangzanak:

— A román és bolgár miniszterek római megbeszélései az európai újjárendezés megvalósítási fázisába tökéletesen beleilleszkednek. Olaszország és Németország mindig kiünnepélyesítette, hogy célja a balkáni országok függetlenségének minden Balkánon kívüli befolyástól való mentesítése, valamint szoros gazdasági együttműködés.

A SALZBURGI TÁRGYALÁSOK ÁLLANDOSÍTOTTÁK A NÉPEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉT

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz ma hosszabb cikket ír, amelyben a müncheni, salzburgi és római megbeszélésekkel foglalkozik. Megállapítja a lap, hogy ezek a tanácskozások döntő fontosságúak voltak, azt illetően, hogy biztosítani fogják Délkelet-Európa nyugalmát. A kontinensnek ez a része, százezrek óta mindig harcok, intrikák és küzdelmek áldozataivá vált, most pedig nem fogják sorsára engedni és mások játékává válni. Anglia itt játszott allandóan kisedő játékokat és most, hogy Franciaországot legyőzték a tengely hatalmai, Anglia is eltűnt Délkelet-Európából. Németország és Olaszországnak nincs más érdeke, mint hogy Délkelet-Európából eltűnjenek a pszichikai és fizikai megemérették és olyan helyzet álljon elő, melyben a népek boldogulása, erőfejlesztése és munkája a józan ész, a megértés és az egyenlőség jegyében legyen biztosítva, az egymás elleni gyűlölet érzésének végérvényes kizárásával. A tengely hatalmai felelősségük teljes tudatában érzik, hogy az egyetlen mód az út arra, hogy minden idegen idetolakodni akaró perfidiaival szembe tudjanak szállani Délkelet-Európa országai és csak így lehetséges a népek szolidaritásának állandósítása és fenntartása. A tengely állapont azt valja, hogy Délkelet-Európa népeinek önkéntes akarattal és elhatározással nem különben pedig teljesen megszervezetten kell ebbe a közösségbe bele illeszkedniük.

BUDAPESTI HIR SZERINT SIKERES VOLT A SALZBURGI KONFERENCIA

Budapestről jelentik: A Montag című lap híradása nyomán megállapítható, hogy a délkelet-európai államférfiak németországi és olaszországi megbeszélései teljes eredménnyel jártak, amennyiben sikerült Délkelet-Európában a békes rendezés alapfeltételeit megteremteni.

A MINISZTERELNÖK ÉS A KÜLÜGY-MINISZTER ÁTUTAZTAK VÁROSNÁLON

Gigurtu Ion miniszterelnök és Manoilescu Mihail külügyminiszter külföldi útjáról való hazatérésekor a vasárnapi hírtőre virradó éjszaka Zombolyán keresztül visszatértek az országba. Különvonatuk éjjel egy óra és harminc percenként futott be Temesvárról a jozsefvárosi pályaudvarra. A pályaudvaron megjelent Baran Coriolan dr. főpolgármester, Popovici Virgil ezredes-prefektus, Braia Ioan ezredes a rendőrség parancsnoka, és több más előkelőség. A miniszterelnök és a külügyminiszter azonban a különvonatnak temesvári tartózkodása során nem mutatkoztak, hanem háliokocsijukban tartózkodtak. A vonat nemsokára tovább indult Bucurestii felé.

Az amerikai államok nem engednek változást a nyugati földtekén

Veszélyeztetés esetén közösen veszik át a kérdéses terület védelmét

Havannából jelentik: A pánamerikai kongresszus megegyezésre jutott azokra az intézkedésekre nézve, amelyeket a huszonegy északi és délamerikai köztársaság hoz, ha az európai konfliktus az amerikai földrészre is áterjedne. A huszonegy ország közös nyilatkozata leszögezi, hogy mindennemű kísérlet arra irányulna, hogy valamely európai állam más európai állam területén levő birtokán ellenőrzést gyakorolni kívánna, Amerikát illetően fenyegetésnek tekintik. Hangsúlyozzák, hogy ebben a tekintetben az 1939. szeptember 1 előtti állapotot ismerik el. Az amerikai államok elene vannak minden közvetlen birtokátruházásnak. Amennyiben ez a fenyegetés tizenöt vagy legalább tizenöt amerikai államot érintene, úgy a huszonegy köztársaság átveszi a közös védnökséget.

Havannából jelentik: A pánamerikai kongresszus bizottságot küldött ki, mely Hull az USA államtitkárának elnöke alatt, most dolgozza ki a katonai javaslatot. Ez a javaslat az Amerikában levő európai gyarmatoknak közös protektorátus alá leendő helyezésével foglalkozik. Guatemala és Argentina javaslatára a Malvin-szigeteket nem sorolják a protektorátus alá helyezendő európai gyarmatok közé. Elutasították Uruguaynak azt a javaslatát, hogy az amerikai záclat három mérföldrel 45 mérföldre emeljék fel a tengeri kikötők előtt. Ugyancsak elutasították Kuba javaslatát is, amely azt kívánta, hogy kobozzák el az amerikai kikötőkben lévő semleges hajókat, hogy azokat az interamerikai ellenőrzésre felhasználhassák. (Rador)

Esti, Letvija és Lieluva a három „ujszülött” Szovjet köztársaság

A Népszövetség rövid 24 óra alatt ismét három állammal lett szegényebb. A Baltikumban nem lesz több kapitalista berendezés önálló állam, minthogy Észtország, Lettország és Litvánia parlamentjeiben kimondták a döntő szót: „csatlakozás az U. R. S. S.-hez”. Még csak 5 évvel ezelőtt is, hasonló hírek hatalmas szenzáció számba vevődtek, de a Ma rohanó történelmi pillanataiban alig észrevehető csodálkozás kísérte a parlamentek határozatát.

Pedig egy kicsivel több figyelmet érdemelne az esemény, mert reális jelentősége igen nagy. Nemcsak arról van szó ugyanis, hogy a szinte mérhetetlenül nagy Szovjet-Birodalom újabb, közel 175 ezer négyzetkilométernyi területtel szaporodott, hanem arról, hogy Moszkva, amelyet belső berendezése miatt egykori szövetségesei, de az egész kapitalista világ is szorosan elszigetelni igyekezett, áttörte azt a legmervebb gátat, amely nyugat felé haladásában északon a legjobban akadályozta. A Szovjet most a balti állam kikötőiben és a partvidéken mindazokat a korszerű fegyvereket összehalmozhatja, amivel egy hadilag iparosított 200 milliós lélekszámú ország rendelkezhetik.

ARISZTOKRATÁK KERESTEINEK

Ez a szó szoros értelmében véve, arisztokrácia nélküli állam. Észtország a balti államok legészakibbján, mintegy 47.600 négyzetkilométer kiterjedéssel és 1.130.000 lélekkel. A lakosságának csak 8 százaléka orosz, 88 százaléka ezet, a többiek svédek, németek, dánok stb. Erdőben, mecsarakban, tavakban gazdag ország, jelentős gabona, kender termeléssel. Fővárosa Reval (Tallin) szebbnél-szebb épületekkel. Megemlítenéd még hres egyetemi városa: Dorpat. Három társadalmi osztályában hivatalnok, katonák és földműves szerepel, mint látjuk, arisztokraták nem találunk, legfeljebb egy-két oda emigrált orosz, francia, vagy angol főúri család. Parlamentjének kül- és belpolitikai irányvonalt 1934 óta különösen a jobboldali ideológia hatotta át. 1920-ban a dorpati békekben Oroszország elismerte függetlenségét, amely most valószínűleg végleg megszűntnek tekinthető.

IPAR NÉLKÜLI GAZDAG ORSZÁG

Litvánia, vagyis Lieluva, a legdélibb balti állam: 20 km. hosszú tengerpartja kikötő nélküli, 56.000 négyzetkilométer területén 2.400.000 lelket számlál. A litván nép a lettekkel és poroszokkal rokon indogermán nép, „balti szlávoknak” is nevezik őket. Összesen 3.000.000 litván él a földön, melynek idegenbe szakadt ágai elnémetesednek. Ipara úgyszólván nincs, annál jelentősebb a rozs, árpa és más gabonafélék termesztése, mely a lakosság fő jövedelmi forrása. Fővárosa: Kaunas (Kovno): 103.000 lakossal. Legfőbb közlekedési útvonalra a Vilja és a Nyemen. Történelmi múltja rendkívül gazdag eseményekben. Malomkövek között orlódt az utolsó 20 évben. Az állandó küzdelmek, politikai part-

villongások fölemészítették erejét. 1926 óta varturalma jelentős eredményeket mutatott föl kulturális téren is, míg 1927—33-ig Valdemaras diktatúrája nevezetes. 1933-ban megemelt maradasi egyezményt kötött Oroszországgal.

ORSZÁG, AHOL ÖRÖKKE MÁS AZ ŐR...

Lettország (Latvija) Kurland, Livland és Vitebszk egykori orosz kormányzóságokból alakult. 65.000 négyzetkilométeren közel 2 milliónyi lakosság él. Ez csak 12,5 százalékban orosz, inkább mezőgazdasági állam. A XIII-ik században szabadult csak meg a német lovagrendnek felügyelete alól. Mint Észtország, ő is inkább jobboldali politikát folytatott, különösen Ulmanis elnöksége alatt. Fővárosában: Rigában tevékeny élet folyik. A történelem, amely csak bizonyos távlatokból tud tárgyalgós és őszinte lenni, megmagyarázza egykor azokat az indokokat, amelyek a három kis, rövid időre életre keltett államot az előjáróban köztölt lépésekre készítették. Bizonyára nagyon nyomósak voltak azok az érvek, amelyek a balti parlamentek egyhangú határozatait megteremtették. Mondják, hogy a kis államok számára túlságosan nagy fényűzés az önállósággal járó költséges külképviseletek fenntartása, az önálló hadsereg állandó fejlesztése, pénzük szilárdágának biztosítása és külkereskedelmi kapcsolatok kiépítése. Lehet, de vannak érvek, így a mindennél értékesebb szabadság és függetlenség is, amelyet azt mondják, hogy értük semmi sem drága.

Litván hajók különleges engedély alapján futhatnak ki idegen kikötőből

Rigából jelentik: A litván kormány elrendelte, hogy a litván kereskedelmi hajórajhoz tartozó gőzösök, amelyek a nyílt tengeren, vagy idegen kikötőkben vannak, nem futhatnak be idegen kikötőbe, illetve nem hagyhatják el azokat a kormány különleges engedélye nélkül. Különösen vonatkozik ez a tilalom az angol és amerikai kikötőkre. (Rador.)

Törökország barátságos politikát kezd Berlinnel

Izstanbulból jelentik: Az Igdam című lap a most megkötött német-török kereskedelmi szerződéssel kapcsolatban azt írja, hogy Törökország elindult saját nemzeti és mindenkitől független politikája útján. Ennek a szerződésnek aláírása az első lépés ahhoz, hogy Törökország teljesen barátságossá tegye helyzetét Berlinnel.

Nagy tiszogatás várható az észtközélemben

Tallinból jelentik: Az észtközélemben elrendelte, hogy a kormány különleges engedély nélkül egyetlen idegen állampolgár sem hagyhatja el az ország területét. A tilalom nem vonatkozik a külföldi követségek személyzetére. (Rador.)

Japán eltávolodott Angliától és Amerikától

Rövidesen partraszállnak a németek Angliában

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Isztanbulból jelentik: A San Posta című lapban Emil Erklett tábornok azzal a kérdéssel foglalkozik, amit az angolbarát propaganda terjeszt: hogy miért kesik a németek partraszállása Angliában, illetve azzal a tendenciózus híreszteléssel száll szembe, amely azt állítja, hogy a Birodalom nem fogja tudni legyőzni Angliát.

A tábornok a következőket jegyzi meg erre: az idő múlása azt jelenti, hogy most készültik elő a mindennél irratósabb erejű támadást. Az angolok védekezésére kell fordítsák minden előkészületeiket. Eddig, ahol német haderő az angolokkal találkozott, — mint Norvégiában és Hollandiában — az angolok voltak kénytelenek visszavonulni. A német légitörő sokkal erőteljesebb és hatalmasabb, mint az angol és bár az angoloknak a tengereken még van némi fölényük, a német légitörő lassanként ezt is megbénítja, mint ahogy minden angol kísérletet visszavert a norvég partokról, ahol a német

partraszállást sem tudta megakadályozni. Ma már az angol katonai szakértők is tisztában vannak vele, hogy nemcsak nem kizárt, de nagyon is valószínű, a németek közel partraszállása.

ANGLIA TÉRDREKÉNYSERITÉSE NEM KÉSİK SOKA

Rómából jelentik: A Telegrafo főszerkesztője vasárnap este rádióbeszédet intézett az olasz hadsereghez. Az Anglia elleni támadást már régen megkezdettük — mondotta rádióbeszédében a főszerkesztő — a német akciók következtében egyre szorosabbra szorít a hurok Nagy-Britannia körül. A német légitámadások felforgatják Anglia közigazgatási rendjét és vitális érdekeit magában a szigetországban veszélyeztetik. A német vitézség nem ismer határt és Franciaország legyőzése után Anglia térdrekenyserítése sem késik soká.

Szovjet katonai szakértő a tengelyhatalmak harci sikereiről

Moszkvából jelentik: A szovjet katonai szaklap, a Krasznaja Svezda cikket ír arról, hogy az eddigi német és olasz hadműveletek máris éreztetik hatásukat Angliában. A döntő csapat a szigetország ellen küszöbön áll. Olaszország földközti tengeri eredményei, északafrikai győzelmei döntő jelentőségűek és Cassala, valamint Halifat városok elfoglalása, a legkomolyabban veszélyezteti az angol Szudánt. Olaszország ezenkívül — írja az orosz lap — teljesen megbénította az angol tengerészet egymásközötti érintkezési lehetőségét a Földközi tengeren.

HÁROM ÓRAS LÉGIRIADÓ ANGLIÁBAN

Londonból jelentik: Az angol légügyi minisztérium közlése szerint az elmúlt éjjel ellenséges repülőgépek jelentek meg Walles felett, ahol a háború kitörése óta leghosszabb ideig tartó légiriadó volt.

A légi riadó három órát tartott.

Egy másik délkelet-angliai várost hétfő délelőtt mintegy 100 német gép támadott meg, amelyek károkat okoztak. Két német gépet lelőttek.

VADÁSZREPÜLŐGÉPEKET VESZNEK AZ ANGL TÁRSADALOM KÉT MILLIÓS GYŰTÉSÉBŐL

Londonból jelentik: Lord Beaverbroocke angol repülőgépterminálási miniszter bejelentette, hogy a repülőgépek vásárlására a lakosság köréből eddig két millió 48 ezer 521 fontot ajánlottak fel. Az összeget vadászrepülőgépek vásárlására fordítják.

ROOSEVELT NEM KÖZVETIT BÉKÉT A HADVISELŐK KÖZÖTT

Newyorkból jelentik: Roosevelt köztársasági elnök az amerikai sajtó képviselői előtt tett nyilatkozatában erőlyesen megcáfolta azokat a híreszteléseket, mintha békeközvetítést kísérelne meg Nagy-Britannia és Németország között.

VÖRÖS KERESZTES GÉPET LŐTTEK LE AZ ANGOLOK

Berlinből jelentik a DNB a német hadsereg főparancsnokság közleményét: A változatiannal kedvezőtlen időjárás ellenére a német léghaderő tovább folytatta a támadásokat angol katonai célpontok, valamint a La Manche-csatornában haladó angol hajókaravánok ellen. A csatornában elsüllyesztették egy ötezer tonnás szállítóhajót, egy 7000 tonnás segédcsirkalót és két torpedórombolót. A támadás következtében egy cir-káló és két kereskedelmi hajó olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy ezek is elveszhetnek tekinthetők. Délwalesben légi kikötőket támadott meg a német légi haderő és ott tüzeket okozott. Az ellenséges repülők az elmúlt éjjel ismét megjelentek Nyugat- és Délnyugatnémetország fölött, néhány bombát is ledobtak, anélkül azonban, hogy jelentős kárt okoztak volna. A német Vörös Kereszt szolgálatában álló egyik vízi repülőgép, amely teljesen fegyvertelen volt és feltűnő hegyen viselte a vörös kereszt jelzést, el-

lenséges légi támadás következtében lezuhant. Ezzel kapcsolatban német hivatalos körökben hangsúlyozzák, hogy úgy látszik, Anglia már nem tartja tiszteletben a Vörös Keresztet a tengeri háborúban. A német mentő repülőgép lelévése nem volt bátor cselekedet, mert a gép teljesen fegyvertelen volt.

ANGOL VISSZAVONULÁS A KYRENAIKAI FÉLTONTON

Rómából jelentik: Az olasz hadsereg főparancsnokság közli, hogy egy olasz légi alakulat a kyrenai-kai körzetben nehéz és könnyű bombákkal támadta a visszavonuló ellenséget. A harcok során az angolok súlyos veszteségeket szenvedtek, mert az olaszok két harcikoszt elpusztítottak és két Blenheim típusú repülőgépet lelőttek. Két olasz gép nem tért vissza.

A Stefani hírszolgálati iroda diplomáciai szerkesztője azzal az angol fenyegetéssel kapcsolatban, amely szerint az angol gépek támadni fogják az olasz városokat, megjegyzi, hogy az olasz légi flotta eddig csak a földközi-tengeri légi és tengeri támaszpontokat, a szudáni, adeni és kényai katonai célpontokat támadta.

Ha azonban az angol repülők nyílt olasz váro-

Kilenc előkelő angolt tartóztattak le a japánok

Tokióból jelentik a Reuter tvirati iroda: Japán különböző városában kilenc ismert angol személyiséget letartóztattak. Jackson Cox újságíró, a Reuter iroda japáni képviselőjét is letartóztatták. Az újságíró a rendőrség palotájának ablakából levetette magát és háromnegyed órával tettének elkövetése után sérüléseibe belehalt. Úgy hiszik, hogy az őrizetbe vett kilenc angol állampolgárt a japánok kémkedéssel vádolják.

JAPÁN TITOKBAN TARTJA A BRIT ALATTVALÓK LETARTÓZTATÁSÁT

Sanghaiból jelentik a Reuter hírszolgálati ügynökség: A Japánban letartóztatott brit alattvalók száma elérte a tízet. A letartóztatásokat az ország különböző részeiben egyidőben hajtották végre. Az őrizetbe vettek között van számos előkelő japáni angol személyiség. A letartóztatásokról szóló hírt nemcsak Japánban nem engedték meg közölni, hanem annak külföldi továbbítását is megtiltották.

FRANCIAORSZÁG BRIT REPÜLŐGÉPEKET FOG ELKOBOSZNI

Vichyből jelentik: Annak az intézkedésnek következtében, amelyet a brit kormány az Angliában és angol birtokokon levő francia repülőgépek visszatartásával és elkobzásával kapcsolatban hozott, a francia kormány hasonló intézkedést rendelt el.

A FÖLDKÖZI-TENGEREN HÁROM ROMÁN HAJÓT LEFOGLALTAK AZ ANGOLOK

Bucurestiből jelentik a Reuter: Jól értesült angol politika körökben úgy tudják, hogy a londoni kormány azzal a gondolattal foglalkozik,

NIVEA-
val
erősített bőr
szebben
barnul!

sokra dobnak bombát, Olaszország hasonló választ fog adni és megkezdi a fontos brit központok bombázását.

AZ ALEXANDRIAI TÁMPONT BOMBÁZÁSA

Rómából jelentik: A vasárnapi olasz harctéri jelentés közli, hogy olasz repülőgépek bombázták az alexandriai tengeri támaszpontot. Északafrikában az Egyiptom és Kirenaika közötti határon az olasz szárazföldi csapatok sikeres támadást intéztek egy ellenséges páncélos különítmény ellen. Négy tankot megsemmisítettek, hatot pedig elfogtak. Számos fogoly is került az olaszok kezébe, köztük az angol különítmény parancsnoka. Az olasz légitörő az észak-keleti sikeres támadást végzett a Földközi-tenger keleti részében cir-káló brit hadihajók ellen, amelyeket súlyosan megrongált.

A KONOYE-KORMÁNY ELTAVOLÓDIK AMERIKÁTÓL ÉS ANGLIÁTÓL

Tokióból jelentik: A Konoye-kormány az összes vasárnapi és hétfői japán lapok szerint nemcsak gazdasági, hanem elvi tekintetben is eltávolodott Amerikától. A mai japán felfogás szerint az USA ma már az egyetlen képviselője a kapitalista és statusquót őrző világrendnek, — Amerika utolsó eszköze saját álláspontjának megvédésére az Embargo volt, végül pedig az aranykérdés tekintetében is elkülönül a japán és amerikai álláspont. Az új japán felfogás szerint nem az arany, hanem a munka az igazi érték és ezek a fennálló különbségek ma már arra kényszerítik Japánt, hogy ne keresse a megegyezést az Egyesült Államokkal, hanem saját nemzeti terveinek megfelelő politikát folytasson.

Tokióból jelentik: A japán külügyminisztériumhoz közelálló körök szerint a Konoye-kormány nyilván eltávolodott az angol-amerikai külpolitikai irányvonaltól. Japán teljesen függetleníteni akarja magát a vas és petróleumlátás tekintetében Amerikától és ennek a döntő fontosságú fordulatnak már augusztus elején látható jelei lesznek.

Tokióból jelentik: A tokiói angol nagykövet hosszasan tárgyalt a japán külügyminiszterrel és a tárgyalások során azt igyekezett elérni, hogy a japán külpolitikai orientáció ne forduljon teljesen Anglia ellen. Japán azóta távolodott el Angliától, amióta Nagy-Britannia Csang-Kai-Sek érdekeit támogatja és miután a tegnapi tanácskozások során a japán külügyminiszter nem volt hajlandó az angol nagykövetet részletesen tájékoztatni, közfelérvő, hogy Anglia a jövőben teljesen Amerikával hasonló álláspontot foglalt a Japánnal kapcsolatban.

Washingtonból jelentik: Az amerikai japán nagykövet tiltakozott a külügyi hivatalban az angol törmelékvás kivételi tilalma ellen.

hogy tiltakozó jegyzéket intéz a román kormányhoz, mert az angol hajók nem közeledhetnek szabadon a Dunán. Ugyancsak tiltakozó jegyzéket intéztek Romániához azért is, mert több angol állampolgárt, aki olajtársaságok szolgálatában állott, kitaszítottak. Az angol kormány fenntartja magának a jogot, hogy követeléseit később állapítsa meg, de addig is, három Földközi-tengeren közlekedő román hajót lefoglalt. A bucarestii rádióállomás ezzel a hírrel kapcsolatban megállapítja, hogy a román hatóságok csupán nemzeti vagyon és a belső rend megvédése érdekében hoztak jogos intézkedéseket.

**A DÉLI HÍRLAP
BUCURESTIBEN**

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipsicani, az Elite kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanescu szállodák-
kal szemben
„Carpati“, Esplanade szállodával szemben
„Literatura“, Calea Victoriei

Három pillanatsfelvétel

INDIA

Az angol gyarmatbirodalom sorsával kapcsolatosan sok szó esik újra Indiáról. Tagadhatatlan, hogy India a háború kitérése óta állandóan erősödő külföldi propaganda alá került. Különösen a kommunista propaganda érzetű hatását a határszéleken és a legszegényebb hindu néprétegekben. Az angol érdekek jövője csep-pet sem mondható bizatónak Indiában. Ami magát az aktuális háborút illeti,

a hindu nacionalisták felhasználták az alkalmat, hogy őszi, híres nyilatkozatukban Angliát háborús céljainak bevállására és India jövőjének kijelentésére kényszerítsék. Kijelentették, hogy készek a fenyegetett demokrácia érdekében mindenben résztvenni, de a demokrácia kiterjesztését követelték Indiára is, ahol a politikai és gazdasági elnyomást a középkori módszerei sem ismeretlenek.

A nacionalisták állásfoglalását a többi hindu pártok részéről természetesen élénk tiltakozás kísérte. Az indiai királyi, az összes hindu pártok véleményét meghallgatva, fehér könyvet adott ki s abban válaszolt a felvetett kérdésekre. Ismertette Nagybritannia háborús céljait és biztosította a hindukat arról, hogy

Angliának elhatározott szándéka Indiát rögtön a háború után a dominium rangjára fel-emelni.

Evvél a nyilatkozattal azonban a hindu nacionalisták nem elégszenek meg s abban az öt tartományban, ahol a hatalmat kezükben tartják, a minisztereket lemondatták és saját bizalmi erbe-reiket helyezték a politikai és közigazgatási vezető tisztségekbe.

India sorsa a jelek szerint a közeljövőben megpecsétlődik. A harc megkezdődött s annak kimenetele nem annyira az angol kormány magatartásától, mint inkább az egyes hindu törzsek belső egységétől és egységes fellépésétől függ. Jellemző, hogy a hindu szabadságmozgalomban a nacionalista és kommunista elemek közös front kialakításán fáradoznak.

A pánindiai kongresszus most vasárnapján ülése-n 95 szavazattal 46 ellenében határozati javaslatot fogadott el, amely teljes mértékben magáévá teszi az indiai nacionalisták álláspontját és azt ajánlja a rövidesen összeülő indiai minstre kongresszus-nak, hogy mondja ki India teljes függetlenségét.

FINNORSZÁG

A moszkvai békével — mint ismeretes — Finnország tekintélyes területeket adott le Szovjetországnak. Ezek a területeken mintegy félmillió ember élt. Ezek nagyrésze azonban nem akart Oroszországhoz kerülni s inkább lemondott földjéről és birtokáról, ahol évszázadok óta élt és szinte teljesen néptelenül és lakatlanul adta át Karéliát Oroszországnak.

Ez a félmillió menekült azonban irtózatoss problémát jelent a gazdaságilag annyira is legyengült Finnországnak, amit csak egy új földreformmal vélnek megoldhatónak. A törvényjavaslat már tárgyalás alatt is van. A földreform természetesen a kisajátítással, illetve kártalanítással kapcsolatos s az előzetes számítások szerint 200 millió dollárt jelentene. Ennek egy részét készpénzben fizetnék, bár az infláció elkerülése végett a készpénzfizetés csak csekély mértékben jöhet számításba. Eppen ezért nagy

belső államsegélyre gondolnak, amelynek részvényeivel egyúttal az állam fizethetné a kisajátított birtokosokat. Hozzávetőleges becslés szerint harmincezer új kisbirtok létesítéséről kell gondoskodni, amely mindegyik hét hektár már megművelt és hét hektár feltéretlenül földből s bizonyos erdőrészből állana.

Bár Finnország területe lakosainak számarányához viszonyítva rendkívül nagy, még sem lesz könnyű feladat ezt a 30 ezer települést megalkotni. Az ország nagyrésze ugyanis erdő és klimatikus viszonyai miatt megművelésre alkalmatlan. Ezért elsősorban arra gondolnak, hogy az új földreform számára a koronauraladalmi birtokokat veszik elő, miután az erdők 40 százaléka az állam birtoka. A nagybirtokosoktól pedig már megművelt földeket sajtátítanak ki és annak fejében erdőjogban részesítik őket. Az erdők ugyanis továbbra is állami ellenőrzés alatt maradnak s azok kivágása nem történhet magánkezdeményezésre.

A finn menekültek megsegítésében különben nemcsak a nagybirtokosok vesznek részt, hanem mindazok, akiket közvetlenül, anvagi javaik, vagyonuk tekintetében, nem sújtott a moszkvai béke. Ezek számára önkéntes és kötelező segítési módokat állapítottak meg és feltehető, hogy az áldozatos hazafiúi szellem csakhamar eltaparítja a véros háború romjai után a kenyértelenség és nélkülözés vigasztalan kiltátsait is.

Finnország nemzeti szerencsétlenségében példát ad. Olyan példát, mely a hősiessen meg-harcolt háború után ismét kivívja a kultúrvilág elismerését. Hol lennének egyes nemzetek, ha a háborús szerencsétlenség után az áldozatoság és testvéri önzetlenség oly fokára jutottak volna, mint Finnország az új földreform által!...

PORTUGÁLIA

Salazar portugál miniszterelnök, aki immár 12 éve vezeti hazája sorsát s aki annakidején a legnagyobb gazdasági nyomorból ragadta ki Portugáliát, országépítő munkájára most feltette a koronát azzal, hogy az állam külföldi adósságát egy belső kölcsönrel konvertálta.

Ez a külföldi adósság, jöllehet az utolsó években állandóan csökkent, még mindig 27 millió angol fontot tett ki, amit most egy 4 százalékkal kamatozó belső kölcsönrel konvertáltak. A kölcsön kiírása olyan nagy sikerrel járt, hogy maga a portugál pénzüpiac azonnal lejegyezte.

Salazarnek ez az újabb sikere nemcsak otthoni helyzetét erősítette meg, hanem külföldi tekintélyét is annyira emelte, hogy ma már a leszerpelt belga Van Zeeland mellett Európa, illetve a világ legnagyobb gazdasági és pénzügyi szakemberének tartják. Az angol-szász és amerikai világban ez a két név úgy szerepel, mint a jövő emberei, akikre Európa gazdasági újjáalakításának nagy feladata vár. Mindenestre biztosra vehető, hogy iránymutatásuk kellő értékelésben részesül nemzetközi viszonylatban is.

Érdekes megjegyezni, hogy több más állam-férfival ellentétben, Salazar nem híve a gazdasági önellátásnak s hogy az ország szanalását is épp azzal érte el, hogy fokozta a termelést és kiterjesztette Portugália külkereskedelmét.

Bár Salazart diktátornak szokták nevezni, kormányzása nem a kényszeren és az erőszakon alapul, hanem egy okos és egészséges takarékos-ságon, a gazdasági és pénzügyi vezetésen. Úgy, ahogy uralomralépésekor Salazar mondotta:

„En tudom, hogy mit akarok és hova megyek, de nem adom oda magam annak a csalóka abráncnak, mintha céloimat néhány hónap alatt elérhetném...”

LÁTOGASSA MEG

Budapestet

a Duna királynőjét

a gyönyörű fekvésű fürdővárost
Felvilágosítással szolgál:
Budapest Székesfőváros
Idegenforgalmi Hivatala

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 2.
Telefon: 181.213, vagy 181-349

A kezek lélektana

A kéz is ép úgy a lélek tükré, mint az arc. Figyeljü csak meg, hogyan nyújt valaki kezét. Akki puhán, lagymatagon nyújtja felénk a kezét, az neü őszinte ember. Ovakodjunk tőle. De ne bizzunk abban sem, aki folyton gesztikulál. Mert rendszerint a nagy hazugok beszélnek élénk és meggyőző táz-lejtésekkel. Tanul lehetünk ennek a politikai gyü-leléken. Azonban ne vonjunk le hamis következte-féseket a kéz helyes formájából. Mint ahogy a szép arc sem mindig szép lélek jele, úgy a szép kéz sem jelenti feltétlenül a tökéletességet, vagy a magasabb szellemiséget. Gyakran láthatjuk, hogy nagy-szerű műtőtanároknak, felfedezőknak, tudósoknak olyan kezik vannak, mint a mészárosoknak.

A kéz karaktere a fontos, amelyet azonban csak az igazán gyakorlott hozzáértő tud kitanulmányozni. Mert, aki igazán tud megfigyelni, annak a szá-mára semilyen részlet nem véz el, az a kéz alaku-latából, vonalaiból és tagjelzéseiből meg tudja ha-tározni az egész embert. De ezt a tudományt biz-zuk azokra, akik értik. Érteni annyit tesz, mint be-hatótan foglalkozni egy és ugyanazon dologgal. Aki s sorokat írja, mindig behatóan tanulmányozta a kezeket. Nem babonáság, nem ócska khiromancia, amit mondok. Csak komoly megfigyelés, hosszas tapasztalat eredménye. Eppen ezért jól teszik a le-cudó anyósok, ha megzivilieik tanácsait és jó megnézik azt a kezét, amelyet oly készségesen ajánl fel a kérő eladó leányuknak.

Figyeijenek tehát jól. Ha esetlegesen vejjük keze rövides s jól táplált a hüvelykujja, minden reményük meglehet, hogy az illető jószágos és nagyielkü lesz a házasságban. Ha az ujjak inkább hosszak, úgy valószínűleg igen praktikus és munkás ember lesz a jövőndobéi. Ha a mutató- és középső újj egyen-lő hosszúak, úgy bátor és becsvágyó a birtokosuk, de sohasem lesz igazában megbízható és komoly. Ha a kéz nagyon hosszú, az ujjak túlkéskenyek és hegyesek, úgy azonnal kidobandó ez a férfiú, mert javíthatatlan álmódzó. Az ilyen ember millics jö-vedelmreket ígér, de egész bizonyos, hogy kedves neje előbb-utóbb meztelb fog járn.

Legnagyobb szerszép játsza a kézén a hüvelyk-újj. Ha az megbízható, úgy megbízható az ember is. Ellenben igen veszedelmes emberek azok, akiknek keletfénel hosszabb a hüvelykújjuk. Változó termé-szetűek, idegesek, ez az idegesség leginkább úgy jut érvényre, hogy akár el is verik a kedves nejüket. Szorgos vizsgálatot ajánl a hölgyeknek tehát a

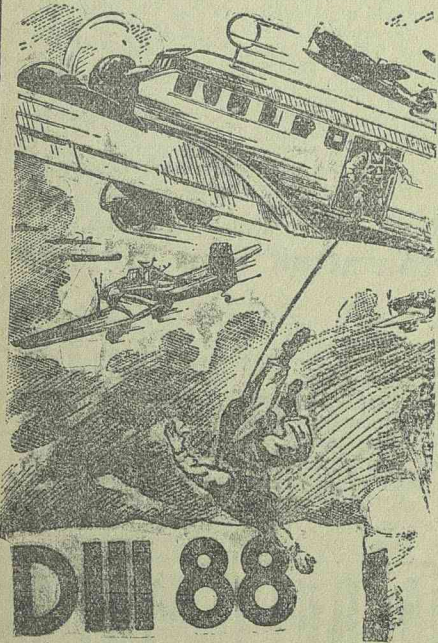
kezzakértő.

Az Anna-napi zarándokok visszatértek Radnáról

Az Anna-napi zarándokok vasárnap délután ér-keztek vissza Máriaradnáról, ahol két napon át foly-tak a bensőséges szertartások. A gyalogos zarándokok délután hat órákor érkeztek meg a belvárosi Dóm-templomba, miután a város határában előze-tesen a hívek nagy tömege eléjük ment és fogadta őket. A templomban áldás következett, majd az egyes városrészek zarándokai saját lelkesüik ve-zése mellett a külvárosi plébániatemplomokba vonul-tak és közös ima után szétoszlottak. A gyalogos za-rándokok körülbelül hatszázan voltak, míg a kü-lönvonat és a szomszédos községek zarándokaival együtt közel kétezer látogatója volt az Anna-napi szokásos zarándoklat alkalmával a máriaradnai kegyhelynek. Nagyobb számban voltak az orsovai hívek Kleitsch József ottani plébános vezetésével, továbbá Ujszentannáról, Újpeésről és a környékről tömegesen jelentek meg a hívek. Anna napján a kegyhely templomában fényes segédlettel Siebig Frigyes pápai kamarás, lippai plébános mondotta a nagymisét, délután pedig keresztúti ájtatosság és hegyi beszéd volt. Két napon át este gyertyás körmenet indult a lourdesi barlanghoz és az összes szertartásokon a hívek mély áhitattal és bensősé-ges érzeléssel vettek részt. Az indulás napján reggel hét órákor mise volt, amely után Pater Benvenut Máté radnai házfőnök búcsúztatta a visszatulú zarándokokat.

Capitol

Világláger! Szenzáció!

Hatalmas német repülőfilm ereceti és izgalmas felvételekkel. Az előadások kezdete naponta 4, 6 és fél 10 órákor. Vidékiek részére: péntek, vasárnap és kedden délelőtt 11 órákor is van előadás

APOLLÓ

G. detektív munkában

Kalandorfilm, érdekesítő cselekménnyel a gangszterek életéből. — Főszereplők: DON TERRY, JACQUELINE WELLS

14 OLCSÓ PROPAGANDANAP

„CARMEN“ szandálok, szandalettek és nyári cipők eladására. FONTOS. Figyelje címünket.

„Carmen“ cipőgyári fiók Timisoara, Josefín, Piata Dragalina No. 15.

A német zuhanó bombázók eredeti ötlete és páratlan sikerei

A lengyel háborúban új hadieszközt ismert meg a világ. A német zuhanó bombázók, röviden Stukák új harcmodora meglepetést keltett a hadviselő államok körében.

A több ezer méter magashól hirtelen lezuhanó gép egy-egy célpont felé zuhan, alig 1-500 méter távolságra a földtől elengedi a magával hozott bombát, majd kecses ívben fölfelé lendül és szinte másodpercek alatt tűnik el a magashól.

Védekezni ezen új harcmodor ellen alig lehet. A Stukák nagy sebessége a légvédelmi ágyúk működését szinte lehetetlenné teszi, vadászgépekkel útjában feltartóztatni nem lehet és a biztos célzás következtében a bombák alig tévednek el.

A zuhanó repülőgépek alap gondolatát az amerikai repülőgépek átvétői adták a német haditechnikusoknak. Az amerikai gyárak kész gépeit ugyanis az átvétők rendszerint nemcsak egyszerű berepüléssel nyilvánították megfelelőnek, hanem felhúzzák a gépet 5-6000 m. magasságra s onnan teljes gázzal rohannak a föld felé. A föld színétől néhány száz méterre a gépet újból vízszintes helyzetbe hozzák, majd fölfelé emelkednek. Ha a motor, az anyag és a konstrukció kibírja a rendkívüli igénybevételt, ha a gép az óriási légellenállás folytán még a levegőben nem hull darabokra, akkor a gép jó, az átvétel megtörténik.

A német szakemberek amerikai tanulmányútjuk alkalmával megismerték a magashól 5-800 km-es sebességgel lezuhanó gépeket és otthon jelentették a látottakat.

Úd- nek, a híres bajor repülőgéptervezőnek felkérték az érdeklődését a magashól alázuhanó gépekről szóló jelentések. Mint a légügyi miniszter-um műszaki osztályának főnöke, felhívta a német repülőgépszerkesztők figyelmét a zuhanó gépekre és megbízást adott ezek tervezésére. Az érdekes feladattal megbízott különböző gyárak közt szerepelt a dessaui Junkers Művek is, ahol Hermann Pohlmann mérnök kezdett az új feladat megvalósításával foglalkozni.

NÉGY SZÁZ KILOGRAM BOMBAVAL ZUHANÓ ALÁ A „STUKÁK“

Pohlmannnak olyan gépet kellett szerkesztenie, amely 400 kg. bombával a magashól lerohanva, teljes biztonsággal tudja pusztító rakományát a célba eresztetni.

A feladat rendkívül nehéz volt. Eddig egy moferos

géppel alig lehetett 200 kg.-os bombát is szállítani, az új megbízatás alapján ennek a súlynak kétszeresét kellett új feladatok között a kitzüött helyekre elvinni.

A szükséges előmunkálatok után megkezdődtek a kísérletezések. Műszaki szempontból olyan gépet kellett alkotni, amelynek nemcsak bitűnő repülő tulajdonságai vannak, hanem megfelelő sárkányszerkezete folytán az 1000 km.-hez közelálló sebességekre is alkalmas és olyan anyagból készül, amely a rendkívüli légellenállást kibírja. Az anyagkérdés megoldható volt, a nagy sebesség miatt a repülés biztonságát fenntartani azonban már nehezebb feladatok közé tartozott. Minél nagyobb volt a zuhanás sebessége a föld színétől, annál nagyobb távolságról kellett a gépet lefékezni, hogy vízszintes helyzetbe lehessen hozni. Viszont a bombákat lehetőleg a célhoz közel kellett vinni.

Minél közelebb kerül a gép a célponthoz, annál biztonságosabb lehet célzni. Ezért az első típusoknál úgynevezett zuhanási féket alkalmaztak, amelynek célja az volt, hogy bizonyos sebesség után a gyorsaságot mérsékelje és így lehetővé tegye a célpont néhány száz méterre való megközelítését.

Több hónapos elméleti kísérletezés után meg-

kezdtek a próbagépek építését. A gyakorlatban a tervezetek még számos különböző változásokon mentek keresztül. Mindez szakadatlan, hosszú ideig tartó éjjel-nappali munka árán sikerült csak. Időközben újabb és újabb nehézségek merültek fel. Időnként már az illetékesek is arra gondoltak, hogy felhagynak a reménytelen kísérletezéssel, mert a várható eredmény nem áll majd arányban a munkával és költséggel.

POHLMANN MÉRNÖK BRAVURO'S KISÉRLETEI

Pohlmann mérnök azonban a feltalálók szívósságával tartott ki munkája mellett. Újabb és újabb kísérleti típusok kerültek ki a keze alól. Közel két-éves kísérletezés után végre sikerült a kívánságoknak megfelelő típust alkotni, a Ju. 87-et.

Megkezdődött az új géptípus tömeggyártása. A spanyol polgárháborúban kerültek az új zuhanó bombázók először gyakorlati kipróbálásra és az eredmények minden várakozást felülmúltak.

A lengyel, majd a norvég, holland, belga, francia hadseregeken a Stukák a német hadvezetőség legrettenetesebb és legnagyobb hatású hadieszközének bizonyultak.

A felülről lezuhanó gépek teljes pontossággal dobták le bombáikat s már újból el is tűntek a füstölgőben. De nemcsak nyugvó célpontokat tudtak megsemmisíteni, hanem mozgó, kis felületűket mutató tárgyakat is majdnem teljes pontossággal találták el. Így mozgó vonatok, hadihajók gépkocsiosztályok sem menekülhettek a Stukák bombái elől.

A német hadi sikerek a páncélos hadosztályok és a Stukák munkájának eredménye.

Úd- tábornok és Pohlmann mérnök új hadieszköze, a zuhanó bombázó repülőgép, a legeredményesebb hadieszköznek bizonyult.

—11.

Macsek dr. feltűnő propagandanyilatkozata a horvát törekvésekről

A horvát népet 1918 készületlenül találta

Zágrábról jelentik: A jugoszláv sajtóban még mindig élénk visszhangja van Macsek dr. miniszterelnök helyettes ünnepségének és az ünnepséggel kapcsolatos elhangzott nyilatkozatoknak.

Az ünnepségek főnyes bizonyítékát szolgáltatották Macsek dr. nagy népszerűségének és annak a szeretetnek és tekintélynek, melynek a horvát nép körében örvend.

Ez alkalomból a horvát sajtó részletesen is-

merteti Macsek dr. nehéz és rögös politikai pályáját, amely akkor kezdődött, amikor Radics István örökségét átvette a horvát népmozgalom élén. Macsek dr. rendületlenül állta a harcot népeért. Szívós akarata és küzdőképessége a nitrovicai fogház szenvedései sem törték meg s amikor visszanyerte szabadságát, tovább folytatta meg nem alkuvó küzdelmét, amelynek eredményeként a horvát nép elfoglalhatta őt megillető helyét az országban.

Macsek dr. mindig a népi politika hirdetője volt. El nem lankadó szorgalommal szervezett, küzdött, vezetett, s ma a horvát nemzet feltámaszó része zárt sorokban áll mögötte. Ezért jelenti ma Macsek dr. Jugoszlávia politikai életének tengelyét. Szavának súlyát az egységes, megszervezett és öntudatos horvát nép adja. Erejét nem abból meríti, hogy miniszter, hogy hatalmon van, hanem abból, hogy a népre támaszkodik.

A horvát nép számos alkalommal adott Macsek iránti szeretetének és lelkesedésének kifejezést és az ő kezébe tette le a horvát nép sorsát és jövőjét. A horvát lapok beszámolnak többek között Macseknek a Zágráb körüli falvakban tett látogatásairól. Ezen útján, Jasztebarszkon Macsek dr. nagy beszédet is mondott a környező községek küldöttségei előtt és a következőkben jelölte meg a horvát törekvések és követelések célkitűzéseit:

„Húsz évvel ezelőtt Európa átrendezésével kapcsolatosan egyes népek nemzeti és szociális követeléseit egyáltalán nem vették figyelembe s éppen azért az ily módon károsított helyzet tarthatatlanná vált és az akkor teremtett állapotokat meg kellett dönteni. Az 1918-as esztendő a horvát nemzetet készületlenül érte. Elérkezett az ideje, hogy a horvát kérdéssel kapcsolatosan is Európa térképét újra megrajzolják. Most azonban ezt az osztást a horvát nép felkészülten várja, amiért az érdem a Radics testvéreket és a horvát nemzetet illeti, amely egységesen tömörült tanításiak mellett. Az egész horvát nemzet ma abban a megyőződésben él, hogy mindazon követeléseit, amelyekre joga van, igazságos módon megoldják.

Nászut
hármasban

Legközelebb a
Capitol-ban

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolevan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23—10 és este 10 óra után: 23—15.

NÉVTELEN HŐSÖK

Sáros, távoli kültelek. Fáradságos az út odáig, de jó, megnyugtató odamenni. Keresztény lelkületet, hitet, szeretetet, meglehetősen rejt magában az egyszerű-konyhás kicsi falusi ház. Három édes kis gyermek köszön, ahogy belépek, tiszták, illedelmesek. Eppen ebédhez készülődnek. A legnagyobbik első elembe jár, kis fiú és iskolai élményeit adja elő; a hat éves kis leány anyjának tartja a tényérokat, míg az által nekik.

Biztatom őket, hogy folytassák, mert minéjárt jön az édesapa s addig a kicsinyeknek készen kell lenniük az ebéddel. Ki nem mondható jó érzés fog el, midőn a három kicsi, — közöttük a legkisebb negy éves is, az ételt nézve éhesen, csengő gyermekhangon belekezd a megszokott imádságba: „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma és bocsásd meg a mi vétkeinket...”

Két évvel ezelőtől a családot nagy szomorúság érte: a negyedik gyermeket, a kicsi Gyurkát. — egy éves, szokás kézszerű apróság, szűz, kedvesebb valamennyinél, aki már mondta: „apa”, „anya” — három nap alatt elragadta a diftéritisz. A szomorú édesanya úgy meséli el ennek történetét: A négy gyermek után az ötödiket várta. A sok „jóakarati szomszédasszony rábeszélte az anyát, hogy vétek világrahozni az ötödiket, ilyen nyomorúságos világban, mikor anyai a gond, kevés a kereset. Azaz, hogy négy gyermeke van már, eleget tett anyai kötelességnek. Ezután két hónapra azonban meghalt a legkedvesebb kicsi fia: az anyai szavai szerint: „megmúttatta Isten, hogy milyen lett volna az eldobbott gyermek, — és elvette a legkedvesebbet.

Egy éve most, hogy az asszony vakbélgyulladással megoperálták; utána valami ésszerűvé maradt, s az orvos megmondta, nem szabad több gyermeke legyen. De ő most már nem hallgatott senkire. Nem esatlakozott. Zsuzsika az új jövevény, akit hitükért cserébe kaptak az elveszített kis fiúért, — boldogságot hozott a kis családnak.

Egy másik helyen a férj már hét hónapja katonán. Napszámos ő is, felesége is. Soha senkire nem szorultak, két kezü munkájával mindig megkeres-tek annyit, hogy az öt igényeik szerint mindenkinek meg volt. Az asszonynak három hónap előtt született a hetedik gyermeke. A legnagyobb 12 éves. Mint hét anyval, olyan szépek. Az anyai az utolsó gyermek születése után már a harmadik napon felült ágyában és varrta a gyermekek elnyűtt ruháit, mert na rögtön, amint elszakad, nem járja, másnapra már olyan nagy a szakadás, hogy nem is lehet megvarrni — és míg az édesapa haza nem jön, nincsen ki mást vegyen. Egy hét múlva már dolgozik is az anyai, mos, vasal a tehető embereknek, hogy legyen egy-egy darab lenyér, vagy pulszka a hét éves szájnak. Míg az anyai dolgozik, a jó emberek adományából néha még ünnepnapjuk is van a kicsinyeknek.

Olyan külteknek laknak, melyről nincsen pontosan meghatározva, hogy a városos, vagy a faluhöz tartozik-e. A katonának bevonultak családjainak felségélyezése alkalmával, kivétel nélkül minden itt lakó család kért segélyt a falutól is, a városától is. A falu bírja nagyon szereti a kézszerű szelid gyermekeket, és hívta is az asszonyt, háromszor is jöjjön ki, kap búzát, fát, — de az mindig visszautasította. Ő tudja, hogy az nem igazságos dolog két hegyről kérni: mit szólnának az urak a városban, ha megtudnák, hogy ő csal, — de hát még az embere, az talán meg is ütne, ha megtudná...

Az eset az illetékesek felébe jutott, a család rosszul jártak, de a mi asszonyunk külön segínyt kapott a városolt hét gyermeke után.

Kérdezem egy nap az asszonyt, hogy Isten ajándékát, a gyermekáldást soha sem dobta el magától? — „Nem csinálok én ilyesmit, mondja, — elég nyomorúság van ezen a világon, legalább azt tudjam, hogy a másvilágon nyugton leszek.”

Henter Sarolta.

— Hőhullám Bucurestiben: 49 fok a jón. Bucurestiből jelentik: A fővárosban vasárnap óriási hőség volt. A napon 49 fokot, míg árnyékban 32 fokot mértek.

— Működik a párisi tőzsde. Párisból jelentik: Langeron párisi rendőrprefektus július 30. kezdettel elrendelte az értéktőzsde megnyitását. A tőzsde szombat kivételével minden nap működik és déli fél 1 és 2 óra között csak a francia állampolgárok jegyezhetnek értékpapírokat és ezek a papírok is csupán franciák lehetnek.

— Pályázat Focarasny Mihály püspök alapítványára. A gyulafehérvári finevelő intézetben Focarasny Mihály püspök alapítványára felvesznek 8 papi pályára a készülő ifjúkat, akik a gyulafehérvári főim-názium első osztályát kezdik, 14-ik életévüket még nem töltötték be, szegénysorsú, tiszta katolikus családból származnak, kiváló tehetségek, jó zenei hallásuk és hangjuk van és kifogástalan viselkedés. Akik az alapítványt elnyerik, csak a következő di-jakat kötelesek megfizetni: a főgimnáziumban a be-iratással kapcsolatos díjak fejből 676 leit, a finevelő-intézet részére bútorhasználat, orvosi díj, fürdő stb. címen egész évre 850 leit; ezenkívül könyvekről, írószerekről, ruházatról, fehérneműről és mosásról is kiki maga gondoskodik. A pályázati kéréseket Márton Aron erdélyi püspök címére legkésőbb augusztus 10-ig kell benyújtani. Mellékelni kell az elemi iskolai bizonyítványt, keresztlevelet, állami szü-letési bizonyítványt és az illetékes plébános ajánló-levélét. A plébánosok csak azokat ajánlják, akik a fentebbi követelményeknek mindenben megfelelnek.

— A nagyváradi-szatmári püspök kihaltatása a pápai nunciátnak. Casulo András, a szentszék romániai kövefe magához kérte Napholz Pál nagyváradi-szatmári megyéspüspököt. A püspököt már fogadta is a nunciás, akivel az egyházmegye vezetéseinek átvételére vonatkozólag folytatott megbeszéléseket s adta meg a szükséges utasításokat. A beiktatási időpontját még nem határozták meg.

(—) A vonat elé vetette magát. Grojda Martina huszonkét éves csenei asszony öngyilkossági szándékból a közleg határában a vonat elé vetette magát és a kerekék halálra gázolták. A fiatalasszony családi okok miatt lett öngyilkos.

— Újából megjelenik a marosvásárhelyi „Magyar Szó”. Rövidesen újából megjelenik a marosvásárhelyi „Magyar Szó” c. napilap. Marosvásárhelyről jelentik: Néhány hetes szünetelés után újából megjelenik a marosvásárhelyi „Magyar Szó” (volt Maros c. napilap, amely másfél évtizeden keresztül vezető szerepet játszott Marosvásárhely és a Maros-vidék magyar sajtóéletében. A lapot, mint felelős-szerkesztőt, továbbra is Sebestyén László ír. az erdélyi kisebbségi újságírás ismert tagja jegyzi.

— Kolozsvári feltalálók kinos bonyodalmi találmányuk körül. Kolozsvárról jelentik: Egy buce-restől menők oly készüléket talált föl, amely a gép-kocsik kerekére szerelve esedőben megvédi a járókelőket a sár-fröccsenésektől. Hanea Rudolf találmányának még nincs neve s csak ideiglenesen adott elnevezést ismerjük; „tussvédő”. A mérnök már szabadalmaztatta találmányát. Csak egy szé-p-ségéből van a dolgnak. A helyzet ugyanis az, hogy ugyanezt a készüléket ezelőtt 11 évvel, 1929-ben talalta föl Sebesi László kolozsvári lakos, aki Anlauf Vilmos egyetemi műszerrelzővel közösen elkészítette a készülék tervrajzát s megkonstruálta annak kis modelljét. Még 1929 november 27-én felküldötték Bucurestibe szabadalmaztatás végett. A miniszterium szabadalmazó okirata 1929 december 23-án kelt. Sőt a Monitorul Oficial is közölte, hogy a két feltaláló megkapta a szabadalmat. Közben azonban az a pénzeselvény, amelyben a szabadalmaz-tatási pénzeszeget felküldték a miniszteriumba, nem volt szabályszerűen illetkezve, s emiatt a minisz-terium nem fogadta el. Sebesi László ezbe bele, s több ízben megkereselték ügyük kedvező elintézését. Vé-gül is a miniszterium közötti, hogy közben elveszi-tették a jogukat. Ez annyit jelent, hogy megfosztot-ták őket találmányuktól. Ezután is több közbenjárás történt az ügyben, de mindezek eddig eredményte-lenül végződtek. Közben 11 év telt el s most jött a hír, hogy Hanea Rudolf feltalálta a sárhányóra szerelhető tussvédőt. Sőt találmányát már szabadal-maztatta is. Természetesen a két kolozsvári feltal-alót ez kinos meglepetésként érintette. Amint érte-sülünk még igen bonyodalmos és hosszas folytatása lesz az ügynek.

Közel ötszáz színház működik Németországban

A legutóbbi adatok szerint Németországban az idén, az 1939—40 évi színházi irdényben. 332 színházpületben és 129 szabadtéri színpadon játszanak, a működő színpadok száma tehát 461. Ezek között: 241 állami, városi, vagy tartományi színház, 47 magánkézben van, 44 pedig nyári színpad. A színházak 281.418, a szabadtéri színpadok 236.800 ülőhelyre rendelkeznek. Hogy a színpadok eloszlása nemcsak a nagyvárosokra korlátozódik, mutatja az a tény, hogy a nyári színpadok 82,8 százaléka és a szabadtéri színpadoknak több, mint a fele éppen a 10.000 lakosnál kisebb városokra esik. A színházal nem bíró városok igényeinek kielégítéséről a vendégzereplések gondoskodnak. Ilyenek rendezésében a közutalajban lévő színházak 77,2 százaléka, a magán-színházak 10,6 százaléka vesz részt. Ugyanezen cél szolgálatában áll még 45 tartományi és vándorszínház, 20 vendégzereplések céljaira szolgáló színház, 13 parasztszínház, 74 vándortársulat és 30 diákutazó-színház. A színpadok 75 százaléka legalább 8 hónapig, 45 százaléka egész éven át üzemben van.

Közel ötszáz színház működik Németországban

A legutóbbi adatok szerint Németországban az idén, az 1939—40 évi színházi irdényben. 332 színházpületben és 129 szabadtéri színpadon játszanak, a működő színpadok száma tehát 461. Ezek között: 241 állami, városi, vagy tartományi színház, 47 magánkézben van, 44 pedig nyári színpad. A színházak 281.418, a szabadtéri színpadok 236.800 ülőhelyre rendelkeznek. Hogy a színpadok eloszlása nemcsak a nagyvárosokra korlátozódik, mutatja az a tény, hogy a nyári színpadok 82,8 százaléka és a szabadtéri színpadoknak több, mint a fele éppen a 10.000 lakosnál kisebb városokra esik. A színházal nem bíró városok igényeinek kielégítéséről a vendégzereplések gondoskodnak. Ilyenek rendezésében a közutalajban lévő színházak 77,2 százaléka, a magán-színházak 10,6 százaléka vesz részt. Ugyanezen cél szolgálatában áll még 45 tartományi és vándorszínház, 20 vendégzereplések céljaira szolgáló színház, 13 parasztszínház, 74 vándortársulat és 30 diákutazó-színház. A színpadok 75 százaléka legalább 8 hónapig, 45 százaléka egész éven át üzemben van.

— Börtön elől a halálba menekült egy volt képviselő. Bucurestiből jelentik. Max Wurmbrandt volt képviselőt, akit tudvalegőleg a vasútnál történt visszaélései miatt 3 évi börtönrre ítélték, a rendőrség tegnap holtan találta lakásán. A vizsgálát kiderítette, hogy 40 lunál-passztilával megmérgezte magát. Bűcsülevelében azt írja, hogy börtön helyett inkább a halált választotta.

— Vezérkari értekezlet Svájcban. Bernből jelentik a DNB: A svájci vezérkari közli, hogy a hadseregparancsnokság rendelkezésre csütörtökre összehívott a hadtestparancsnokokat a Rütli-mezőre.

— A tantermek köbtartalmától függ a kisebbségi iskolák tanulók létszáma. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi miniszterium közölte az iskolafenntartó egyházak vezetőivel, hogy a felekezeti iskolák a törvényesen megállapított létszám felett annyi tanuló írhatnak be, ahányra működési engedélyük szól. Ha az engedélyben niacsan megállapítva a tanulók száma, akkor a létszám a tanterem köbtartalma szerint alakulhat. Azokban a községekben, ahol csak egy iskola van, az engedélyben megállapított létszám felett is felvehetők tanulók, de figyelembe kell venni a tantermek befogadó képességét. Ugyanez a miniszteri leirat közli, hogy a felekezeti és kisebbségi iskolák személyzetére nem alkalmazák a nyugdíjaztatási korhatárt.

— Különleges engedéllyel rendelkező rendőrségi megbízottak ellenőrizhetik csak az ingatlanoknyelveket. Bucurestiből jelentik: A belügyminiszterium közli, hogy csak különleges engedéllyel rendelkező rendőrugynököknek van joguk ellenőrizni az ingatlanoknyv adatait.

— Újabb három kiutasítás a petróleumbotrányai kapcsolatosban. Bucurestiből jelentik: A belügyminiszterium közli, hogy a román petróleumbotrány ellen tervezett szabotázsmozgalom miatt néhány nappal ezelőtt kiutasított tizenkét külföldi állampolgáron kívül, újabban még három külföldi szólítottak fel az ország elhagyására. Mindhárom a Concordia társaság szolgálatában állottak.

— Helyreállt forgalom. A vasut az Arad és Lő-kősháza közti forgalomban feloldotta a 2069 és 2074 számú személyvonatokra néve átmenetileg 1974-dé korlátozásokat. Ez a két vonat a legutóbb csak Kürtősig, vagyis a határig közeledett, most az új újból Lőkösházáig közeledik.

— Magyar műszaki szakértők utaztak Moszkvába. Budapestről jelentik a Rador: A Reuter-ügynökség jelenti, hogy vasárnap Berlinen át 15 magyar műszaki szakértő utazik Moszkvába.

(—) Növekszik a német filmgyártás. 1940. első felében a német filmgyártás a háború okozta szemé-lyi, anyagi és más természetű nehézségek ellenére is további előhaladást tett. A fejlődés számszerűleg is kimutatható. Bár a filmek terjedelme erősen meg-növekedett, az 1939. szeptember elsejétől 1940. jú-nius 30-ig terjedő időben a műtermekben 82 játék-filmet forgattak. Míg 1939. június elején összeha-sonlíthatatlanul kedvezőbb körülmények között is csak 117 film volt munkában, ez a szám az év jú-nusában 123-ra emelkedett.

(—) Elfogott üzletfosztogatók. A temesvári rendőrség elfogta Nagy András, Peteanu Ion, Zelinski Nikita és Gyukits Pál temesvári la-kosokat, akik a nyomozás adatai szerint rend-szeresen fosztogatták Königsberg I. józsefvá-rosi kereskedőnek a D. Sturdza utcában lévő áruraktárát. A banda tagjai négyizben is beha-toltak a raktárba, ahonnan végszámban vették el a vásznakat és a különböző textilárut. A rendőrség őrízete vett meg egy asszonyt is, akit a banda tagjai a lopott holmi értékesítésével biz-tak meg.

(—) Betörés a Belvárosban. Steinberger László feljelentést tett a rendőrségen, hogy távollétben ismeretlen tettes behatolt a belvárosi, Regele Fer-dinand út 4 számú alatti lakásába, ahonnan 9500 lei készpénzt, két aranyórát, egy pár arany kézlőgombot és két aranygyűrűt vitt el. Az ékszerke értéke harmincezer lei. A betörés este félkilenc és féltíz óra között történt. A betörő leszakította a lakás ajtaján kívülről elhelyezett lakatot és azután álkulcs segítségével hatolt be a lakásba, ahol összeszedte az ékszerkeket és azután elmenekült. Kézrekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

(—) Az irdalmasend új tartományfőnöknélküldözése. Megírta, hogy Bokor Kázmér irdalmas-rendi szerzetest, a temesvári rendház perjelét, a rend romániai tartományfőnökévé nevezték ki. Ezen alkalomból az új tartományfőnököt számosan ke-resték fel üdvözléseikkel. Megjelent nála Martzy Mihály tanár vezetésével a belvárosi római katoli-kus egyházközség vezetősége, az irdalmasrendi kör-ház orvosi kara és apólió személyzete, Wegling Já-nos pápai protonotárius, P. Tóth Lajos piarista lí-ceumi igazgató, Roxin-Bibescu Iosif elnök vezetésé-vel a gyógyszerésztársulat, Podor József hittanár, Frigyer Ivan plébános és sok más egyházi szemé-lyiség. Bokor Kázmérnek tartományi főnöké váló kinevezése széles körökben faszinte örömet váltott ki.

(—) Elfogott zsebtolvaj. A rendőrség el-fogta Szabó Ferenc temesvári fiatallembert, aki az egyik korcsnában egy vidéki gazda zsebéből ellopott hetezer leit. Megindult ellene az eljá-rás.

Levél a szerkesztőhöz

Ezt a levelet legutolsó számunkban már közöltük. Tekintettel arra, hogy egyes részei sajnálatos eltérődelés folytán érthetetlenek váltak, a levelet teljes egészében újra közöljük.

Kedves Szerkesztő úr! Szégyen és gyalázat, a mit egy magát k. n.-el jelző sajtókukac hetek óta kisebb-nagyobb megszakításokkal a magát kereszténynek hirdető nagyváradi újságban, a felelősségek még a látszattól is mentesen, úz, amikor olyan bánsági dolgokba ártja magát bele, amikhez nem konyit, amikről fogalma sincsen, de nagykétségnek leplei mögül ítélkezik fölöttük. Ezek óta olvasója vagyok annak a lapnak, amelyben alpári stílusgyakorlatait végzi, de ha a lap igazgatósága továbbra is túri ezeket a kereszténytelen nekirungásokokat, úgy nemcsak én, hanem a hozzáim hasonló gondolkodású temesváriak is lemondjuk a lap előfizetését. Nem ebben a szellemben alapították és nem ezt ígérték. A Feljegyzések rovatát valamikor SKIN kezdeményezte és ő vezette. Elvezetelt olvastuk. Hol van az akkori szellemről — ha k. n. szellemtelenségével kapcsolatban egyáltalában szabad szellemről szólni — ennek a k. n.-nek sületlensége? Végezetesen lesújtó lenne, ha kiderülne róla, hogy pap bár el sem tudom képzelni, hogy egy papi ember így szerepelhessen a nyilvánosság előtt. De akár pap, akár nem pap, kérdezniük, mit szól ilyen működéséhez a lap igazgatósága? Mit szól hozzá Gyárfás Elemér, aki mint főmunkatárs jegyzi a lapot? Vagy mit szól hozzá Pál Árpád, aki főszerkesztője a lapnak?? Vagy mi a véleménye k. n.-nek Ribbentrop német birodalmi külügyminiszterrel, aki irányítója az egykor teljesen zsidó Frankfurter Zeitungnak? Gondolja, hogy ő is eladta magát a zsidóknak? Nem gusztusom, hogy vitába szálljak komolytalan alakok komolytalan kiruccanásaival a sajtó őrszolgálatában, csak érzésemet követtem, amikor ezt a néhány sort papírra vettem, hogy együtt-érzéseimről biztosítsam Szerkesztő Urat. És együtt-érzéseimről sokezer keresztény bánsági embernek. Szívélyesen üdvözlök egy temesvári katolikus.

A FÜDVARNAGYI HIVATAL KÖZLEMÉNYE. Bucarestből jelentik: Öfelsége főudvarnagyi hivatalának 57. számú jelentése: Öfelsége a király július 29-én munkakihallgatáson fogadta Popescu David tábornok, külügyminisztert, Niculescu Constantin tábornok, hadiügyminisztert és Budisteanu Radu kultúrznausztert, valamint Buseviciu Constantin tábornok szárnyseredő hadseregparancsnokot. Dében az uralkodó Gigurtu Ioan miniszterelnököt és Manolescu Mihail külügyminisztert ebéden látta vendégül.

— Állami törvényszék előtt a francia összeomlás bűnösai. Genéből jelentik: A hétfő reggeli francia sajtó arról számol be, hogy a Petain-kormány elhatározta, hogy a Franciaország összeomlásáért felelős politikusok és államférfiak felelősségrevonását megkezdi. Névsort készítenek mindazokról a bűnösökről, akiknek rövidesen különleges állami törvényszék előtt kell megjelenniük, hogy tetteikért feleljenek.

— A belga haderő híven teljesítette kötelességét, — állapítja meg Van Rey bíboros pásztorlevele. Brüsszelből jelentik: Van Rey bíboros hosszabb pásztorlevelet intézett a belga papsághoz, amelyben megvilágítja azokat az indokokat, amelyek Lipót belga királyt a fegyverletételre késztették. A helyzet a belga hadsereg részére tarthatatlan volt. — írja pásztorlevelében a bíboros — a király, mint a haderő legfőbb ura, vezérkari főnökének meghallgatása után is, tábornokaival teljes egyetértésben döntött: a hadsereg minden kötelességet teljesített és becsülete makulátlan maradt.

— A müncheni német művészeti kiállítás nagy sikere. Münchenből jelentik: A német művészetek 1940. évi kiállítása óriási siker jegyében nyílt meg. Valamennyi néposztályból tömegesen keresik fel a látogatók ezt a kiállítást, amelyet vasárnap tízezerrel több ember tekintett meg.

— Párisban legteljesebb a rend és nyugalom. Bernből jelentik: A Clermont Ferrandban megjelenő lapok egy Párisban öt napot tartózkodott államférfi tapasztalatairól számolnak be. E szerint Páris teljesen nyugodt. Rengeteg német katona van a francia fővárosban, akik példás magatartású tanúsítanak. A piacok, vendéglők, kifogástalanul látják el Páris élelmezési szükségletét. A polgári lakosság régi napi munkáját folytatja, valamennyi üzlet nyitva van. Langeron, Páris rendőrprefektusa, valamint a főváros polgármesterei hivatala a legjobb viszonyban működik együtt a német főparancsnoksággal.

— Merénylet a newyorki rádió ellen. Newyorkból jelentik: A newyorki rádióállomás adását vasárnap este hirtelen megszakították. Kiderült, hogy ismeretlen tettesek az állomás vastag kábelvezetékét megsértették. A rendőrség még nem derítette ki a merénylők kilétét.

— Lemondanak a munkakamarai vezetőik, ha nem iratkoznak be a Nemzet Pártjába. Bucarestből jelentik: A Munkakamarák Uniója újlag felhívja a munkakamarák figyelmét, hogy a Nemzet Pártjába történő beiratkozások határideje július 31-én lejár. A beiratkozásról szóló igazolásokat az Unióhoz kell elküldeni, míg a vezetőiségeknek azon tagjai, akik nem iratkoztak be a pártba, lemondani kényszerülnek viselt tisztviselőségükről.

**VÉGKIÁRUSÍTÁS?
FRANK és LEICHNAM cégnél**

Józsefváros, Piața Dragalina 4.

Költőzködés miatt az árakat beszerzési áron alul adjuk

Visíra selyem	volt 110 83 Lei	Tobralko pesti	volt 125 108 Lei
Creppek	„ 88 70 „	Karton	„ 70 56 „
Crep de chiao	„ 95 70 „	Sifon	„ 70 50 „
	Ing pouplin	volt 130 100 Lei	

Ezenkívül szövet és selyemnél 20% engedmény

**III. Viktor Emánuel —
negyven éve uralkodó**

Hitler vezér és kancellár meglehangn üdvözlő távirata.

Rómából jelentik: III. Viktor Emánuel olasz király és császár hétfőn ünnepelte trónralépésének 40. évfordulóját. Az egész olasz sajtó és a közvélemény ennek az eseménynek hatása alatt áll és nagy jelentőséget tulajdonít neki. Az olasz lapok a király és császár fényképe mellett közlik az uralkodó életrajzi adatait, valamint az uralkodása alatt történt jelentősebb eseményeket. Hangsúlyozza az olasz sajtó, hogy a császár elismerte Mussolini kivételes képességeit, amikor ország miniszterelnökévé nevezte ki.

Berlinből jelentik: Hitler vezér és kancellár a következő táviratot intézte III. Viktor Emánuel olasz királyhoz és Ethiopia császárához:

„Trónralépésének mai negyvenedik évfordulója alkalmából kérem Felségedet, fogadja úgy a magam, mint a német nép nevében legszívélyesebb szerencsekívánataimat. Azt kívánom, hogy népeinkre kényszerített háború dicsőséges befejezése után is még hosszan és eredményesen uralkodjék a Felségedet odaadással szerető népei javára. Hitler“.

**Mélyreható változás várható
Szlovákiában**

A szlovák propagandaminiszter szerint a salzburgi tárgyalások napja nemzeti ünnep volt

Pozsonyól jelentik: Mach Sano dr. propagandafőnök Salzburgból visszatérve a következő nyilatkozatot tette:

— Németországi látogatásunkkal nagyon meg vagyok elégedve és kijelenthetem, hogy Szlovákia fényes boldog jövő előtt áll.

Örömmre szolgál, hogy Szlovákia volt az első állam, amely odacsatlakozott a Führer zsenialis és realis politikai elgondolása mellé. A szlovák nép hálás Hitler vezérnek, hogy megalapozta Szlovákia jövőjét és a szlovákok hűséggel és hesszűlettel vállalják azt a küldetést, amelyet számukra az új európai közösségben kijelöltek. Szereltem volna, ha minden szlovák szemtől-szembe

láthatta és hallhatta volna a Führert, ahogy én láthattam és hallhattam, mert a tegnapi nap nemzeti ünnep volt a szlovák nép számára. Ma megértem azt, amit tegnap csak rittem: miért rajonganak olyan odaadó és csodálatos alázattal és hittel Hitler vezérért, mert rám és a szlovák államférfiakra olyan benyomást tett a kancellár, amit szavakkal ki nem lehet fejezni.

Budapestről jelentik: A szlovák államférfiak salzburgi látogatásával kapcsolatban jól tájékozott szlovák körök elkészülték arra, hogy az országgal kapcsolatosan a közeljövőben igen mélyreható döntések várhatók.

(Rader)

Irógéphiéna

portyázik a városban. Kiszaglassza a magánosokat, orvosokat, ügyvédeket, akiknek a lakásán irógép van és aztán — miután kisesi, hogy a tulajdos mikor nincsen odahaza — megjelenik ott azzal a mesével, hogy az irógépvállalatól küldték a gépért, amelyet javítani és tisztítani kell. Ha a házbeliek felülnék a mesének és az irógépet kiadják, akkor soha többé nem látják azt viszont. Leghelyesebb tehát, ha nem az irógépet adják át, de magát az irógéphiénát és pedig a legközelebbi rendőrnök.

— **Éretlen kamaszok párbaja** — töltőtollal. Pio de Janeiroból jelentik: Két fiatal diák biliárdasztal között kölcsönösen meesértette egymást. Bár a párbaj szigorúan tilos, úgy segítettek, hogy ha már a becsületükön ejtett fölöt nem lehet vérrrel lemosni, mossák be legalább tinnával. Elhatározták, hogy a páros-viadalt a helyszínén, a kávéházi vendégek által vont gyűrűben minajárt meg is vívják. Elővetették töltőtollaikát és tollhegyük addig harcoltak a míg arcuk és ruhájuk csupa tinta lett. A különös párbajnak azonban mégis súlyos következményei voltak: a két fiatalleányt vérmérgezés tünetei között szállították a kórházba.

— **Fegyenc halála a börtönvagonban.** Bucarestből jelentik: A Grivita állomás rendőrkirendeltségét értesítették, hogy az ott időző börtönvagonban meghalt a húsz évre félt Pridan Mihály fegyenc. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Pridan súlyos tüdővészben szenvedett.

— **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Hirsch Izsák üveges Katalin nevű leánya, Mesecsoff András munkás László nevű fia, Koós Armin aranyérmes Tibor nevű fia, Lautz Mór kereskedelmi utazó Iván János nevű fia, Frischmann József János magántisztviselő Gerhard Helmut nevű fia és Biricscu Ioan Coriolan tisztviselő Ioan Cornel nevű fia.

— Zavartalan élet az ország üdüülóhelyein.

Bucurestiből jelentik: A propagandauyi miniszterium mellett működő nemzeti túristikai hivatal közli, hogy az ország valamennyi fűrdő-és üdüülóhelye megnyílt. A tartózkodási korlátozásokról elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak. Sinaia, Mamaia, Herkulesfűrdő, Slanicul Moldovei, Eforia, Vizakna, Szovata és Olánesti fűrdőhelyek saját kereteik között szerencsejátékokat rendezhetnek a közegészségügyi miniszterium által megállapított feltételek alapján. A szerencsejátékokon nem vehetnek részt kiskorúak, közhívatlanokok és kérdéses fűrdőhelyek lakosai.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: özvegy Pirsch Vilmosné született Krausz Mária 58 éves, özvegy Neufeld Sámuelné született Weisz Eugénia 76 éves, Mayer Éva 78 éves, Gátaiantú Aurel szabó 44 éves, Stanciu Vasile 1 éves, Steiner János földműves 66 éves, Balogh Sándorné született Unterstein Katalin 61 éves, Salinacki Tomislav 3 éves, Mirescu Julianna született Vidici 40 éves és Spitzer Károlyné született Schlesinger Etel 67 éves.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATÁ:

Kedden, július 30-án a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Bratiann téren levő Gótz gyógyszerár.

Gyárvárosban a 3 August úton levő Löw gyógyszerár és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszerár.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Cris tea gyógyszerár.

Józsefvárosban a Preyer uccában levő Ungváry gyógyszerár.

Mehalában a Corvin gyógyszerár és Újkisdón Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tartanak

Aki kiragadta az égből a villámot és a zsarnok kezeiből a kormánypalcát

Most van kétszáz éve, hogy 1740 nyarán egy érdekes utas érkezett Páris városába. Egyszerű, sötétszürke ruhában, köpenyegben, sarkatlan cipőkben jött, mint közönséges zarándok, inlott Amerika követeként jelentkezett, hogy a monarchia rendszereit és gazdaságát tanulmányozza. Versaillesben igen különös figuraként hatott ez a furcsa idegen, aki ugyan egy hatalmas nemzet képviselője volt, mégis a szokványos diplomáciai modort és a megfelelő előkező megjelenés külsőségeit teljesen nélkülözte. A jó Franklin Benjamin bizony még Vergennes gróf külügyminiszter pazar fogadótermeiben is meglehetősen nyers és keresetlenül őszinte volt, ebben a festményekkel ékes, gobelinnel, márvánnyal díszes fogadóteremben, ahol még mindig XIV. Lajos, a napkirály káprázatos uralmának szelmele kísértett.

De hát Franklin Benjamin megmaradt annak, aki volt. A szappanosmester fia, aki már tizenkét éves korában mostohaanyja nyomdájában inaszkodott és azután is késő ifjúkoráig átélte a szegénység és a nélkülözés minden változatát, bizony nem tudott és nem is akart megváltozni, bármilyen fényes körülmények között is zajlott további sorsfútása. Így nem csodálhatjuk, hogy az előkező márkák, márkínók és udvaroncok között valóságos visszaféltést keltett szabadszajú őszintesége, különösképpen pedig azok a maró anekdoták, amelyekkel felette szeretett társalgását fűszerezni. Nagyszerű szelleme, belső nagy értékei azonban csakhamar meghódították az udvari népet, különösen akkor, mikor az urak és hölgyek tapasztalhatták, hogy milyen varázslatos befolyása van annak a polgáriánan öltözött embernek a királyra.

XV. Lajos hamarosan megbarátkozott Franklin Benjammal, sőt ezt a barátságot valóságos rajongás váltotta fel, mikor közelebbi megismerte a nagy férfiút és hosszabb beszélgetéseket folytatott vele. A villámhárító feltalálója tényleg kora egyik legokosabb férja volt. De nemcsak a villámok erejét törte meg, hanem ő volt úttörője Amerikában annak a demokráciának is, amely a rabszolgák felszabadításával kezdődött, majd később a legteljesebb szabadságot teremtetett meg a többi nép számára is a függetlenségi harcok eredményeképpen. Franklin nem tett lakatot a szájára, szabadon bírálta Franciaországnak szerinte helytelenített állapotait. XV. Lajos király pedig egyre növekvőbb csodálattal vette körül ezt a zseniális embert, aki nem mint régi értelemben vett nagykövet mutatkozott be előtte, hanem mint az új idők látókeréje magusa.

A kétszáz év előtti Franciaországban különben is nagy tisztelete volt a szuggesztív erejű megnyilatkozásoknak. Javában virult az okkultizmus, a mindenrendű hermetikus tudomány és a villamos sárkány feltalálójá valahogyan úgy tünt fel a franciáknak, mint valami újszerű varázsló. Franklin Benjamin azonban, az exakt tudomány útverője, csakhamar széttepte a személye körül támadt misztikus ködöt. Kiváló alkalom volt erre, hogy meghívták Mesmerhez is, a delejességgel dolgozó csodádkorhoz, úgyszintén Galliostró szeanszaira, akiről csak az utókor állapította meg igazában, hogy példátlan szélhámos volt. Franklin azonban azonnal átlátta a szitán. Az estebéd alkalmával meghívták Voltaire és d'Alamert szellemét is, akiknek szentén terítették. Természetesen az ő tányéruk üres maradt az egész vacsora folyamán. Később azonban eloltották a lámpákat és megkezdődött a szellemidézés. A két, régen halott férfi valóban meg is jelent és tevékeny részt vett a társalgásban. Miután a jó szellemek visszatá-

rodtak sirjukba és ismét kivúltak a lámpák, minden szem Franklinra tapadt, vajjon mit szól e földöntúli csodálatos dolgokhoz? Ő azonban mindössze ennyit mondott: Valóban bámulatos, hogy mennyi ostobaságot fecsegett össze ez a két káprázatos szellemű férfiú, akiket oly megihitten ismerek írásaikból. Hát bizony, uraim és hölgyeim, elvesztegetett idő volt őket hallgatni, jobb lett volna, ha magunk beszélgettünk volna okosabb, értelmesebb dolgokról, mintsem hogy e két sirszökevény badarságain rágódjunk. Cag-

hostro bűvös botjáról még lesújtóbb volt a véleménye. Dologkerülő mihasznának nevezte később és azt mondotta, hogy az emberiség részére csak egy igazi bűvszer van, a munka. Dolgozni reggeltől napestig. Ő valóban így is cselekedett, sőt Franklin ötlete volt a nyári időszámítás is, amelyet Amerikában már az ő korában megvalósítottak és napjainkban uralkodóvá lett Európában is.

De Franklin legmegdöbbentőbb rálátása a dolgokra az volt, hogy már 1740-ben megjósolta Párisban a félevszázaddal később bekövetkezett forradalmat. Természetesen nem mint mágus tette ezt, hanem gazdasági és tudományos szemlélmények után jutott arra, a végső következtetésre, hogy Franciaországban egy óriási társadalmi és gazdasági kirobbanás esedékes. Midőn Franciaországból Franklin eltávozott, a párisiak még sokáig beszéltek róla, sőt kis márványtáblát is helyeztek arra a házra, amelyben lakott. A latin nyelvű felirat magyarul így szól: Kiragadta az égből a villámot és a zsarnok kezéből a kormánypalcát.

(Flaneur.)

= KÖZGAZDASÁG =

Romániában magasabbak az élőállatárak, mint külföldön

Az export szünetelésének oka. — A felvágott árak csak úgy tarthatók be, ha az élőállatárak már nem emelkednek

Az élőállatkivitel az utóbbi két hónap folyamán érezhetően csökkent. Bár a magas terményárak és a különféle külkereskedelmi akadályok miatt a hízalás, főleg az ökorhizalás csökkent, szakkörök szerint azonban, — nem ez az oka az export visszaesésnek. Amióta a háború a Földközi-tengerre is áttért, csak Németország és a német protektorátusok területére folyik kivitel, a német kontingensek azonban kimerültek. Tárgyalások indultak a kiviteli keret kiszélesítésére, a nemzetgazdasági minisztérium azonban a helyzet tisztázásáig csak kisebb tételekre ad kiviteli engedélyt. Jelenleg heti 300—320 darab hízott ökröt és 10—15 vagon sertést szállítanak Németországba, illetve a protektorátusok területére. Ezenkívül Olaszországba megy heti 4—5 vagon hízott sertés.

Az exportörök a szállítási technikai akadályai mellett a kivitel csökkentésének másik okát abban látják, hogy a belföldi — állandóan változó, — piaci árak magasabbak a német vagy olasz piacokon elérhető áraknál és a kivitel nem rentabilis. A hízaladók viszont a magas terményárakra hivatkoznak. Szakkörök véleménye szerint egyrészt az állathizalás, másrészt a kivitel fellendítése érdekében sürgősen szükséges volna a termény, illetve hízott élőállatárakat a kiviteli piacokon elérhető árak-

kal — akár kormányintézkedéssel is, — összehangba hozni.

Mint ismeretes, a kormány már életbeléptetett bizonyos, a húspárt belföldi vonatkozásban érintő intézkedéseket, amikor egyes hentesárúkat árát szabályozta.

Szakkörök szerint a kormány által előírt árak elfogadhatóak volnának, ha hasonló módon szabályoznák az élőállatárakat is. Az élőállatárak azonban napról-napra változnak s bár a heti négyre emelt hústalan napok miatt a fogyasztás csökkent, az ártendencia mégis emelkedő. Ma még kifizetődik egyes húsparti cikkeknek az előírt árakon való előállítás, de egy hét múlva, ha az élőállatárak esetleg emelkednek kénytelenek lesznek gyártásukat csökkenteni, vagy beszünetíteni. Az élőállatárak megfelelő szabályozásával meg lehetne előzni ezt a helyzetet, ami előbb-utóbb bekövetkezhet.

Hentesárúkvitel pillanatnyilag csak Németország és a protektorátusok területére folyik, igen élelő tempóban. A nemzetgazdasági minisztérium minden akadály nélkül engedélyezi a kivitel, mert a feldolgozott állatok bőre az országban marad.

Az angol-olasz háború óta megszűnt az Anglia felé irányuló vaj és sajt kivitel is.

Az adóamnesztia és a kihágási bírságok kedvezményének utolsó határideje

Július 31-en lejár a pénzügyi bírságok kedvezményes befizetésének határideje. Mindazok a pénzügyi bírságok, amelyek 1940 március 8. előtt lettek kivétel kedvezményesen rendezendők akként, hogy a bírságoknak 5—20 százalékát és az egyszeres illetéket kell befizetni. Ugyanazok július 31-en jár el az adóamnesztia meghosszabbított határideje, amely a még fel nem fedett, tehát nem bírságot visszüléssékre vonatkozik. Ezeknél a mulasztás igen súlyos, mert, aki nem valija be a törvényellenes ügyletet, külön — a bírságon felül — százezer leitől egy millió leig terjedő bírsággal sújtják. A pénzügyminisztérium külön is felhívta az érdekelték figyelmét, hogy a határidőt nem fogják meghosszabbítani. Megjegyezzük, hogy a bírságok kedvezményes befizetésénél a bírságot július végéig be kell fizetni, míg az adóamnesztinál elegendő, ha valamennyi adnak be, mivel a fizetés akkor történik, ha a pénzügyigazgatóságok az illeték összegét kiszámították.

— A bányásági rabonaárak. A bányásági gabonapiac csendes és üzletkötés alig van. A piaci árak a következők: búza 5700 tonteri 533, napraforgómag 875 lei százkilónként. Kamilla-tea 60—70 lei kilogrammonként.

— Cancicov volt miniszter a Telefonszolgálat igazgatóságában. A Román Telefonszolgálat az igazgatóságba kooptálta Cancicov Mircea volt nemzetgazdasági minisztert, akit az igazgatóság elnökvé választottak meg.

— A CFR előtörli a személyzeti bírságokat. A CFR vezérigazgatósága a személyzet helyzetének könnyítése végett érendelte, hogy az alkalmazottak ellen kiírt, illetve augusztus 1-ig kiíróvándó bírságok törölteszenek. A büntetést feljegyzik a szolgálati lapra, anélkül, hogy azt behajtanák. Kivételt képeznek azok a bírságok, amelyeket a szolgálatról való távollét miatt vetettek ki. A másik könnyítések, hogy akik a CFR hitelpénztáratól kölcsönt vettek fel a részletösszeg felét fizetik havonta, úgy, hogy a visszafizetés kétszer annyi idő alatt történik, mint eredetileg tervezték.

— A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): 107 százalék felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 48.02—49.47, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 32.03—32.98, francia frank 3.24—3.31, márká 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27 (felár nélkül), cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török líra 82.92—92.

— A Nagyszebeni Földhitelintézet fuzója. A Nagyszebeni Földhitelintézet magába olvasztotta a Banca de Industrie si Comert nagyszebeni pénzintézetet. A fuzió tranzakció: a napokban jegyezte be a nagyszebeni törvényszék.

Hirdessen a Déli Hírlapban

HOTEL SZABÓ
BUDAPEST, IV. EGYETEM-UCCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

SPORT

Lupenyi SC—Aradi Korcsolyási Egylet 3:2. A Camareseu-kupa befejező mérkőzéseit vasárnap délután folytatták Gábor és Cozmovici, valamint az aradi egylet fiatal versenyzői. Szumery 3:6, 6:1, 6:1. Részeredmények: Gábor—Szumery 3:6, 6:1, 6:1, 6:2. Kardos—Cozmovici 6:2, 4:6, 6:4, w. o.

Sport—Foto—Optic
A legolcsóbb sportcikkek és azok javítása
A. M. Mülley-né!
TIMISOARA
I. Str. Solderer 11.
Fiókküzet: IV. Bul. Berthelot 10.

Egyéb mérkőzések eredményei. Fogarassy-üzem — USE 3:3 (3:2). Újszentannán játszották a mérkőzést, amelynek góllövői Adelmann. (2) és Nicșan, illetve Hettmann I. (2), Hettmann II. (1), Biró: Kovács.

Mozzi

Nászutazás hármásban

A Capitol mozi legközelebbi filmje.

Faber Inge nászútjáról készült ez a film. A nászút férfi nélkül kezdődött és végül mégis a „Nászút hármásban” lett. A egyszerű vígjátékban a legjobb filmszínészek szerepelnek. Hans Riemann, Hörbiger Pál, aki egy világtól elzárkózott és a szerelemlől mitsem tudó tudóst játszik, Theo Lingner, a furtangos hotelportás, Grethe Weiser és az egyedül nászútra induló Mária Andergast a vidám szereplői ennek a bájos és kacagató filmnek, mely kitűnő szórakozást jelent és amely legközelebb kerül előadásra a Capitolban.

MOZIK MŰSORA:

Kedd, július 30.

APOLLÓ: G. detektív munkában (angol film).
CAPITOL: D. III. 88. (német film).
CORSO: A fehér börtön (angol film).
SCALA: A boldog vakáció (angol film).

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPIŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.
Irtá: KUN-BÁN ANDRIS

42

Elutazásunk titokban, székésszerűen történt.

Csak itt Madridban tudtam meg, hogy Rafaelo családi neve Blanchides. Egyszerű név. Nem tudom, hogy annak idején a bemutatókázskor hogyan is nem tudtam megérteni.

Tíz estére kaptam szerződést a Circolo nevű mulatóba. A tulajdonos először habozott ismeretlen táncosnót szerződtetni, de mert Rafaelo sürgetése-re végképpen próbatáncomat, mégis megette.

Ma este lesz az első fellépésem.

Most várom a szabónót, aki a megrendelt jelmezeket hozza. Minden táncszámomat más és más ruhában lejttem.

Teljesen szakítottam a táncművésznői eddigi szokásával.

Nem táncolok tricóban és rövidke szoknyában. Hosszú, sokszínű, virágos spanyol ruhákat veszek fel minden tánchoz. Vállkendőt, fejdíszet, esetleg fátyolt is használok. A táncosnók kellei közül egyedül csak a balettcipőt veszem igénybe. Vajon hogyan fogadja a közönség újításumat? Remélem jól.

53.

San Sebastiano, 1841. október 10.

Madridban óriási sikerrel mutatkoztam be. Amikor az első táncszámom következett a műsorban, a közönség elámolt, amikor kasztíliai népviseletben jelentem meg. Kíváncsiak néztek.

Rafaelo, aki a zongoránál ült, rázendített az első útemekre és megkezdtem táncomat.

A közönség bámult.

A tánc végén mennydörgésszerűen tört ki a taps. Mindenki kiáltozott, hogy ismétljem meg a táncot.

Megtettem. És másodszor kellett még ismételnem. De nem érték be ezzel és megint ismétlést követeltek.

KEDD, JÚLIUS 30.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, vízállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok, közlemények, művészeti és sporthírek. 13.15: Maria Lăteratu énekel. 13.35: Wurltzer-orgona és harmonium hangverseny, hanglemezzel. 14: Hírek. 14.30: Reznicek, Fitzner és Siegfried Wagner szerzeményei hanglemezzel. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Időjelzés. Felolvasás. 20.15: Zina Săvăscu operariákat énekel. 20.40: Hírek. 21: A rádió szimfonikus zenekara. 22: Hírek, sport-hírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Gabriella Augustina énekel. 23.25: Hanglemezek.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, étrend, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 1.10: Csorba Dezső cigányzenekara. 1.40: Hírek. 2.30: Melles Béla zenekara. 3.30: Hírek. 5.15: Előadás. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.15: Olasz áriák és dalok. 6.45: A rádiórendezés új útjai, előadás. 7.15: Szalózene. 8.15: Hírek. 8.20: Hírek román nyelven. 8.25: Baktay Ervin dr. előadása. 9.20: „Anna testvér”. Hangjáték három részben. 10.40: Hírek, időjárás, hírek szlovák és ruszin nyelven. 11.10: Pertis Jenő cigányzenekara. 12: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.25: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.15: Ruszin hallgatónak. 7.45: Mezőgazdasági félóra. 9: Hírek, ügetőversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven. 9.25: Hanglemezek. 10.35: Időjárásjelentés.

SZERDA, JÚLIUS 31.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, vízállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok, közlemények, művészeti és sporthírek. 13.15: Julea Vasile zenekarának román hangversenye. 14: Hírek. 14.30: Rodica Buior énekel. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Időjelzés. Felolvasás. 20.15: Maria Marinescu Moreanu énekel. 20.30: A rádió zenekara. 20.40: Hírek. 21: A rádió koncertzenekara. 22: Hírek sporthírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Miron Soaret (zongora) és Serfin Antonopov (cselló) hangversenye. 23.40: Grieg 4-moll szonátája.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Gallert Anikó előadása. 11.40: Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.30: Weidenzer Ede szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Diktálóra. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 8: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Főze-

Rafaelo végül is felállott a zongora mellől és túlkibálta a tapsolókat.

— A művésznőnek még hat másik száma van, — ordította, — engedjék valamennyit bemutatni. Megengedték, de azért minden számot külön is megvizsgáztattak.

Az előadás a rendesnél két órával tovább tartott a sok ismétlés miatt.

Másnap egész Madrid tele volt Montez Lela névvel. Már délelőtt elkelték a Circolo esti előadására az összes jegyek. Dél felé a pénztárhoz érkezők már csak a holnapi és a további előadásokra kaptak jegyeket.

A nap folyamán rengeteg virágot küldtek a szállójamba és a Circoloba.

Az ötödik előadás után a Circolo tulajdonosa új szerződést ajánlott. Azt szeretné volna, hogy az eddigre magasabb díjazás mellett szerződjék hozzá további harminc napra, esetleg hatvanra.

Azonban ajánlatával már elkésett.

Egy nappal előbb zömök, fekete aróu férfi keregett fel az öltözőmben és bemutatkozott:

— Don Cid José vagyok San Sebastianból. Egész Európa arisztokráciája üfűll állandóan városunkban. Nekem van ott a legfényesebb mulatóm. Boldográ tenna a sennora, ha leszerzőné hozzám.

Megnevezte az összeget amit esténként fizetni hajlan. Háromszor annyi volt, mint amennyit Madridban kaptam.

— És mennyi időre? — érdeklődtem.

— Nem szabok határidőt. Annyi ideig marad a sennora nálam, ameddig akar. Ha szerződésünk változtatására kerül a sor, lefeljebb arról lehet szó, hogy felelelem a fellepti díját.

Az ajánlatot elfogadtam.

Amikor vége volt madridi fellépéseimnek, sennor Blanchides Rafaelonak felmondtam a barátságot és pedig nemcsak azért, mert sennor Las Torres tanácsa szerint nem akartam magamat sokáig egy férfi mellől kapcsolni, hanem azért is, mert San Sebastianban ninosen szükségem zongoristára. Don Cid José ugyanis igénybe értelmében külön teljes zenekart szerződtetett számomra.

Rafaelo kért, könyörgött, majd dühöngött és fenyegetőzött. De én csak kacagtam és azt tanácsoltam: neki, menjen vissza Sevillába sennor Fraporgas Enrico tánciskolájába a növendékeknek zongorázni.

San Sebastianban a sikerem még nagyobb, mint Madridban volt.

Rádió

tités a cserkészek szentendrei sporttelepéről. 18.45: Csorba Gyula és cigányzenekara. 19.10: Jóó Gábor előadása. 19.55: Kozma György előadása. 20.15: Hírek. 20.20: Hírek román nyelven. 20.25: Gőllerichné Voigt Gizella zongorázik. 20.55: Táási Aron elbeszélése. 21.20: Operettészletek. 22.40 Hírek, időjárás, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Szórakoztató zene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Magyar nóták és csárdások. 1.05: Hírek.

Budapest II. 8.25: Német színházi esték. 9: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 9.25: „Móra Ferenc”, előadás. 9.55: Beethoven: F-dur vonós-nyegyes. 10.45: Időjárásjelentés.

CSÜTÖRTÖK AUGUSZTUS 1.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, vízállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok, közlemények, művészeti és sporthírek. 13.15: Predescu Victor zenekara. Közben 14: Hírek. 15: Közlemények. 18.50 Magyar nyelvű hírek. 20: Időjelzés. Felolvasás. 20.15: Haendel zene hanglemezzel. 20.40: Hírek. 21: Haendel zene hanglemezzel. 22: Hírek, sport-hírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Szimfonikus költemények hanglemezzel.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: A rádió szalonzenekara. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.30: Oláh Ferenc magyar nótákat énekel, kíséri Suki Tóni cigányzenekara. 17.15: Ruszin hallgatónak. 17.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Molnár Imre hárfázik. 18.35: Szalay Karola előadása: Az ókori népek táncai. 19: Mozart: G-dur hangverseny. 19.30 Amről mindenki beszél. 20: Farkas Béla cigányzenekara. 20.15: Hírek román nyelven. 20.25: Farkas Béla cigányzenekara. 20.55: Löversenyeredmények. 21.05: Fellegi Teri énekel. 21.25: Kiliúgyi negyedóra. 21.40: Márkus Emilia előadása. 22.15: Albert Ferenc hegedül. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Csajkovszkij V. szimfónia. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven. 24.25: Bura Sándor cigányzenekara. 1.05 Hírek.

Budapest II. 17.15: Filmdalok hanglemezzel. 20.30: A szolnoki művésztelep, előadás. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Pázmány Péter nemzeti politikája, előadás. 21.50: Lovászi Ferenc cigányzenekara. 22.40: Időjárásjelentés.

54.

Berlin, 1846. szeptember 30.

A berlini rendőrség kiutasított a városból. A viselkedésem állítólag botránys.

— Elismerjük nagy művészetét, sennora, — mentegetőzött előttem maga Frosch rendőrfőnök, — szivesen is gyönyörködnék tovább páratlan táncában, azonban nem, tényleg, hogy családok nyugalmát felforgassa és ami még ennél is felhárbítóbb, hogy a politikába mártssa az orrocskáját.

Titkokozni próbáltam. Azonban hiabavaló volt. Meg kell hagyni, a német rendőrség alapos munkát végezt. Európa különböző nagy városainak rendőrségeitől szerzett felőlem adatokat és azokat Frosch a fejemre olvasta.

Negyvennyolc órát kaptam a város elhagyására.

A cselédséggel előhozattam bőröndjeimet. Kinyitottam azokat, hogy megkezdjem a csomagolást. Egyikben, másikban különböző lim-lomot találtam, olyan mindenféle haszontalan dolgot, amiket évek óta magamamál cipeltem, de amire különösebb szükségem nem volt és azért rendszerint ott is hagytam a bőrönd fenekén.

Igy került most elő az egyik bőröndömben naplóm, amelyet még Bathban a Sisters Brown leánynevelőintézetben kezdtem és amelyet rendszeresen vezettem.

Kelnyitottam és láttam, hogy az utolsó bejegyzés 1841 október 10-ről való.

Öt esztendő múlt el azóta.

Öt év óta nem irtam semmit a naplómba.

Nem mintha nem történt volna velem semmi érdekes és semmi nevezetes. Nagyon is sok esemény központjában voltam, azonban az események és kalandok szinte kergették egymást, halmozódtak és nem jutott semmi időm, hogy azokat megörökítem. Öt év alatt balettcipőmön végigszángultam Európa majdnem összes fővárosain Mindenütt óriási sikereim voltak. Bízást elmondhatok, hogy a világ legelső táncosnője vagyok. Nem szerénytelenség ez az állítás, amelyet Európa összes újságjai állandóan harsognak és „mádigim ezrei naponta szétkürtölnek.

Öt esztendő alatt táneművészetemmel meghódítottam Európát. Sikereimet azonban magánéletem állandó botránjai kísérték. Artatlannak érzem magamat ezekben a botránnyokban, nem idéztem elő szándékosan egyiket sem. Hogy mégis megestek, arról nem tehetek. Sokan azonban mégis engem hibáztatnak azokért.

(Folytatjuk)

LEGUJABB

A Giornale d'Italia felháborodással ír a Marianne újbóli megjelenéséről

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia hatalmas cikkben mutat rá, hogy ma végre meg van a kellő bizonyíték arra, hogy a francia politikai szellem még most sem akar megváltozni és a jövőben sincs remény arra, hogy Franciaország őszi híve lesz az új európai rendnek. Az olasz lap a Marianne tegnap megjelent számára hivatkozik, amely, mint ismeretes, a népront korrupt üzleti szellemű sajtóorgánuma volt és amely most újból meg mert jelenni. Ezen a vakmerőségen túl azonban még arra is vetemedett — írja a Giornale d'Italia. — hogy vezércikkében arról ír, hogy a francia forradalom halhatatlan elveit nem lehet sirba dönteni. Az olasz lap azzal fejezi be cikkét, hogy most már ez a jelenség teljesen

legendő bizonyíték arra, hogy az izazi bombalásztó francia szellem nem változott meg.

Clermont Ferrandból jelentik: A hétfői francia lapok arról írnak, hogy Franciaországnak folytoroságot kell teremtenie nacionalista politikájában. Nem elég írja a Petit Dauphinois, hogy megbüntessük azokat a legnagyobb szigorral, akik előidézői voltak a háborúnak és ezzel a nemzet összeomlásának, hanem ezentúl

Franciaországnak minden erejét az újjászülést és újjáépítést kell összpontosítania. A L'Ouvre szerint

új Franciaországot kell építeni, ahol csak a nemzet akarata uralkodik

és meg kell teremteni az országban a francia szellem és jellegzetesség rendjét, olyan vezető emberekkel, akikben nincs félelemérzet és nincs hajlandóság a korrupciónak.

Iránban az angol petróleum-koncessziók felülvizsgálását akarják

Teheránból jelentik: Az iráni parlamentben az egyik képviselő interpellációt intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben azt követelte, hogy a kormány nyomban orvoslja mindazokat a sérelmeket, amelyek az angol-iráni petróleum szerződésből Iránra háramlanak. Az iráni sajtó egyöntetűleg követeli a legsürgősebb szigorú rendszabályokat az iráni angol petróleumkoncesszionáriusok ellen.

Partie kiárusítás!

Mélyen leszállított árak mellett kapható augusztus 10-ig női és gyermek selyemalsónemű, darabonként is. Délelőtt 8-tól, délután 8 óráig. A

„Tricorom“

gyárhelyiségében, II. Str. Dorobantilor 47. (Rékási-út.)

Hitler vezér és kancellár üdvözlötte Mussolini születésnapjára

Berlinből jelentik: Hitler Mussolinihez mai születésnapja alkalmából a következő táviratot küldte:

Duce! Mai születésnapja alkalmából engedje meg, hogy úgy a magam, mint az egész német nép jókívánságait töltsöm Önnek a szívvel hajtársiasság szellemében. Igaz szívvel kívánom Önnek, hogy nagyvonalu kormányzati munkája elérje a legkitűnőbb eredményeket és ugyanakkor kívánom Önnek szeretettel, hogy népeink szabadságáért most folyó harcunkban a kivívott nagy diadal minél fényesebb legyen.

HITLER

Tuka Béla dr. lett a szlovák külügyminiszter

Bratislava. Tiso szlovák államelnök ma kiadott rendeletével Tuka Béla dr. miniszterelnököt megbízta a külügyminisztérium vezetésével. Mach Šano dr.-t valószínűleg holnap belügyminiszterre nevezik ki és ő lesz újból a Hlinka gárdák főparancsnoka.

A világháború bolgár fővezére Hitler vezér és kancellárnál

Berlinből jelentik: Hitler vezér és kancellár 'étfőn délben kihallgatáson fogadta Csekkoff tábornokot, a bolgár hadsereg világháborúbeli főparancsnokát. Csekkoff mind mostanáig a nyugati frontot szemlélte meg és tanulmányozta a német katonai intézményeket.

A háború német gazdasági előkészítőinek kitüntetése

Berlinből jelentik: A német hadsereg főparancsnoka a Vezér nevében 22 ipari felügyelőt, akik a háború gazdasági előkészítésében és a hadipar megszervezésében és ellenőrzésében érdemeket szerez-

tek a Katonai Szolgálati Érdemrend II. osztályával a kardokkal tüntette ki. Ilyen magas kitüntetéset előlizen adományoztak nem magasrangú katonai személyeknek.

A hajókaravánok nem védik meg a kereskedelmi hajókat

Berlinből jelentik: A DNB katonai szakértője a mai hadijelentéssel kapcsolatban megállapítja, hogy 78 ezer tonna ellenséges hajóteret súlylyesztettek el a tengeralattjárók és ez a megsemmisítő német fölény éppen akkor történt, amikor hajókaravánok kísérték az amugyis felvegy-

verzett kereskedelmi gőzösöket. A hajókaravánok védő ereje ezzel teljesen illuzóriusnak mutatkozik és karavánnal kísért hajók a tengeralattjárók számára még veszedelmesebb és könnyebb célpontok, mintha elszigetelten haladnának a tengeren.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HÁZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 leu, minden további szó kettő leu. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Telefon: 28-10. II. kerületben: Popovici trafik Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45-06. — Wittek trafik Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Alkalmazás

Fiatall mindenek jó bizonyítványokkal szakácsnő mellé, augusztus 1-re felvételt. II., Str. Petre Tegle 1 földszint 3. 1417

Allást keres

Egyedülálló intelligens, idősebb nő beteg mellé, vagy komoly úrhoz háztartásvezetőnek menne. Cím a kiadóban. 1196

Lakás

Kétszobás, fürdőszobás lakás, villanegyedben, II., Str. Ofcea 4. szám alatt kiadó. Telefon: 12-71, vagy 22-71. 1188

Szép 3 szobás lakás kitűnő ivóvízzel, esetleg kerttel, azonnalra is kiadó, a templom mellett. Fratelia III. uca 5. 1195

Egy és kétszobás lakások kiadók Str. Ion Vasi 20. 1187

Kiadó 2 szobás modern lakás, melék helyiségekkel, 1 szoba külön kiadó, folyóvízzel, üresen, vagy bútorozva. I., Str. Mărăsesti 14. I. em. a háztulajdonosnál. Telefon: 29-08. 1191

Modern 3 szobás lakás azonnalra kiadó. III. Splaiul Tudor Vladimirescu 12 szám. 1190

Kiadó új házban, központi fűtéses 1 szobás komplett lakás. Érdeklődni telefonon 31-22 szám alatt. 1175

Gyönyörű villában dupla komfortos 2 szobás lakás bútorral, nagyon előnyösen kiadó. II., Str. Abrud 5. 1197

Modern négyszobás lakás olcsón, rögtön kiadó Belváros, Str. 24 Februarie No. 6. alatt (volt Erdő uca) Franco-Romana Biztosító bérpalotájában. 1186

Adás-vétel

Ris családi házat vennék 100.000 leu készpénz fizetés ellenében. Ronat kivételével II., Str. Moise Nicoara S. Schneider. 1165

Ürizzoba jó állapotban 7 darabból álló eladó. Bulev. Reg. Maria 17. 1506

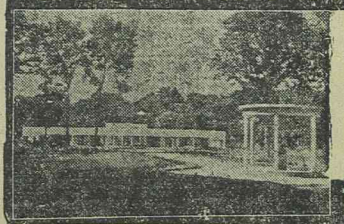
Különfete

Mindenféle kézimunkát elsőrendű kidolgozással vállalok, esetleg cserében is. Kaliday Irma, Fratelia, III. uca 93. 1410

Garderobeszekrény, ablak spaleták, bútorok és egyéb apróságok eladó. II., Str. 3 August 5 ajtó 1. 1184

Tőkénének biztos elhelyezése egy jó házhoz. Nincs kockázatoknak kitéve. Minden időben szilárd érték. Felvilágosítás a kiadóhivatalban „Minden időben” jelige alatt. 1189

BĂILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegénység és női bajokat. Szezon: május 1-től október 15-ig

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle lillim-tejkrémet, lillim-tejszappant és lillimpudert, h a r o m színben. Kapható kizárólag a

Városi

gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Bratianu.